

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ

2021 – 2028 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за управление на отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДНТ	Най-добри налични техники
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Програми за предотвратяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 Територия и населени места в община Левски, 2020 г.....	32
Таблица 2 Райони/зони с организирано сметосъбиране и сметоизвозване в Община Левски	34
Таблица 3 Количества битови отпадъци в община Левски за периода 2015 - 2020 г. (т/год)	34
Таблица 4 Анализ на състава на битовите отпадъци по фракции след сумиране на разделно събраните отпадъци за община Левски	35
Таблица 5 Норма на натрупване без разделно събрани отпадъци	36
Таблица 6 Норма на натрупване без разделно събрани	36
Таблица 7 Разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2018 - 2020 г. (тона).....	37
Таблица 8 Процентно разпределение по фракции, спрямо общото тегло на рециклируемите отпадъци 2018 – 2020 г. (%)	38
Таблица 9 Норма на натрупване на разделно събрани рециклируеми отпадъци (ползна фракция) от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки за периода 20158 - 2020 г.	38
Таблица 10 Събрани и предадени за обезвреждане, опасни битови отпадъци в общински център за разделно събиране на опасни битови отпадъци – гр. Левски, 2020 г.	46
Таблица 11 Съдове и честотата на обслужване	52
Таблица 12 Технически характеристики на използваните транспортни средства в община Левски.....	53
Таблица 13 Общо количество третирани отпадъци в инсталацията за сепариране на територията на РСУО Левски/Никопол	55
Таблица 14 Количества на рециклируемите отпадъци общо за територията на община Левски в изпълнение на целите по чл. 31, ал.1, т.1 от ЗУО	56
Таблица 15 Процентно съотношение (дял за община Левски) в изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО	56
Таблица 16 Общо количество третирани отпадъци в инсталацията за компостиране на територията на РСУО Левски/Никопол.....	57
Таблица 17 Площадки за отпадъци от хартия и картон, пластмаса и метали	59
Таблица 18 Капацитет на РДНО Левски/Никопол	61
Таблица 19 Годишни количества смесени битови отпадъци, постъпващи на вход в инсталацията за сепариране.....	62
Таблица 20 Остатъчен капацитет на регионално депо Левски(Никопол).....	79
Таблица 21 Приходи от такса битови отпадъци за 2016 – 2020 г.....	86
Таблица 22 Разходи за управление на отпадъци за периода 2016 - 2020 г.	86
Таблица 23 Население на община Левски за периода 2016 – 2020 г.....	98
Таблица 24 Демографска прогноза за населението на област Плевен за периода 2020 - 2035.....	98
Таблица 25 Демографска прогноза за населението на община Левски за периода 2021 – 2028.....	98

Таблица 26 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016 - 2020 г.....	99
Таблица 27 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г.....	100
Таблица 28 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2027 г.....	100
Таблица 29 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Левски	100
Таблица 30 Прогнозни отсортируеми количества от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло	101

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1 Технологична блок-схема за третиране на отпадъци в РСУО Левски/Никопол.....	58
Фигура 2 Административни граници на общините от РСУО Левски/Никопол.....	60
Фигура 3 Административно-организационна структура в община Левски.....	

Грешка! Показалецът не е дефиниран.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.ВЪВЕДЕНИЕ	7
II.ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	8
III.АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	9
1.ЙЕРАРХИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	9
2.ПРИНЦИПИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	12
3.ПАКЕТ ЗА КРЪГОВА ИКОНОМИКА	13
4.ДЕЙСТВАЩИ ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО	17
4.1.ЗАКОНИ.....	17
4.2.ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	20
4.3.ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО И ОБЩИНСКО НИВО	24
4.5.ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА НАРЕДБИТЕ ПО ЧЛ. 22 ОТ ЗУО.....	28
III.ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	29
1.АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНО РАЗПОЛОЖЕНИЕ.....	29
2.РЕЛЕФ	30
3.КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ	30
4.ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ.....	31
5.ВОДНИ РЕСУРСИ.....	31
6.НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ	31
IV. СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	32
1.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ.....	32
1.1.АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.....	32
1.2.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР)	47
1.3.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ.....	49
1.4.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ	50
2.АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	51
2.1.ИНФРАСТРУКТУРА ЗА СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	52
2.2.СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ – ИНСТАЛАЦИИ ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНО ТРЕТИРАНЕ/СЕПАРИРАНЕ, ИНСТАЛАЦИИ ЗА КОМПОСТИРАНЕ	54
2.3.ИНСТАЛАЦИИ ЗА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СМЕТИЩЕН ГАЗ	58
2.4.ПЛОЩАДКИ НА РАЗДЕЛНО СЪБРАНИ ОТПАДЪЦИ	59
2.5.РЕГИОНАЛНО ДЕПО ЗА ОТПАДЪЦИ – РЕГИОН ЛЕВСКИ/НИКОПОЛ	60
3.АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ	65

3.1. АНАЛИЗ НА ФУНКЦИИТЕ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	65
3.2. СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ	70
3.3. РАЗРАБОТВАНЕ НА ГОДИШНИ БЮДЖЕТИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТАКСА БО	71
3.4. КОНТРОЛ И ИНСПЕКЦИИ.....	72
3.5. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	76
4. АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ.....	77
5. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ; ПЛАНИРАНЕ; ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ.....	80
5.1. СЪЩНОСТ НА ПРИНЦИПИТЕ „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“ И „РАЗШИРЕНА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“	80
5.3. ИКОНОМИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В СЕКТОРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	83
6. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	90
6.1. ПЛАНИРАНЕ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ ЗА ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И БИЗНЕСА ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНАТА	90
6.2. ФОРМИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ЛЕВСКИ	91
6.3. УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В ПРОЦЕСИТЕ ЗА ВЗЕМА НЕ РЕШЕНИЯ ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	92
7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ	94
7.1. НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЪБИРАНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ	94
8. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ.....	97
8.1. БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПРОГНОЗА.....	97
8.2. ПРОГНОЗНА НОРМА НА НАТРУПВАНЕ.....	99
8.3. ПРОГНОЗНИ КОЛИЧЕСТВА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	100
8.4. ПРОГНОЗА ЗА ВИДОВЕТЕ ОТПАДЪЦИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ПРЕДОТВРАТЕНИ	102
9. SWOT АНАЛИЗ	104
10. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АЛТЕРНАТИВНИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	106
11. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 19, АЛ. 3 ОТ ЗУО	107
12. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ	112
13. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	150
14. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	151

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците на община Левски за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.*), неразделна част от програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Левски, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети в предвид Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците (издадени на основание чл. 52, ал.10 от ЗУО и утвърдени със Заповед №АД-211/31.03.2015 г.), както и приложимите общински наредби на местно ниво. Общинската програма за управление на отпадъците на община Левски, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;

- подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Програмата за управление на отпадъците на община Левски за периода 2021 - 2028 г. са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общината, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е *„Население и бизнес на община Левски, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;*

В унисон с НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на ПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, който обикновено е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;

- Опасни отпадъци;

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент на община Левски за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общеевропейската политика за управление на отпадъците.

III. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на нормативните документи в областта на управлението на отпадъците на национално ниво и нормативната уредба на община Левски. Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Какви ангажименти регламентира националното законодателство спрямо местните власти;
- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управлението на отпадъците;
- Местната нормативна уредба съдържа ли минималните изисквания, съгласно ЗУО;
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ;

За осигуряване на необходимата информация са използвани следните методи:

- Събиране и проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците;
- Събиране и анализ на стратегически и програмни документи на национално и общинско ниво относно управлението на отпадъците;
- Проучвания и анализи във връзка с разработването на Националния план за управление на отпадъците с периода 2021 – 2028 г.
- Събиране и проучване на отчетите за напредъка по изпълнение на програмните документи на Община Левски –пред Общински съвет – гр. Левски

1. Йерархия при управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъци (чл. 4 от РДО) определя пет стъпки за управление на отпадъците, класифицирани според въздействието им върху околната среда, обединени под общото наименование „йерархия за отпадъците“:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци;

2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. Обезвреждане;

Предотвратяване образуването на отпадъци предлага най-добрите резултати за околната среда, и е най - приоритетна, следвана от подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване и обезвреждане.

Чл. 6, ал. 2 и 3 от ЗУО определя, че отклонения от йерархията се допускат само за специфични потоци отпадъци, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци.

При прилагането на йерархията се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото в съответствие с общата цел да се предотврати или намали вредното въздействие от отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване изискванията на нормативните актове относно:

1. Опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните;
2. Шума и миризмите, и
3. Опазване на природната среда, които са обект на специална защита.

Предотвратяване

Чл. 3 (12) от РДО дава следното определение за предотвратяване:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторна употреба на продукти или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“;

Предотвратяване е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Подготовка за повторна употреба

Чл. 3 (16) от РДО, респ. §1, т.25 от ДР на ЗУО дава следното определение за подготовка за повторна употреба: „Проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване посредством които продуктите или компонентите на продуктите, които са станали отпадък се подготвят, така че да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка.

По дефиниция подготовка за повторна употреба е специфичен случай на оползотворяване. Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материала или предмета не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежателите им са се освободили.

Рециклиране

Член 3 (17) от РДО, респ. в §1. т.37 от ДР на ЗУО дава следното определение: „Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности“.

Подхода при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физико-химични характеристики и да се оползотворят повторно за същите или за други цели.

Друго оползотворяване

„Всяка дейност, която отговаря на определението „оползотворяване“ съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране“

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т.11 на ЗУО;
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване, съгласно § 1, т.10 от ДР на ЗУО, като: „Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали“;

Обезвреждане

Чл. 3 (19) от РДО, респ. §1, т.11 от ДР на ЗУО, дава следното определение: „Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“.

2. Принципи при управлението на отпадъците

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните основни принципи:

Устойчиво развитие – основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения. Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природни ресурси по начин, който не ги унищожава или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъците.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТ) – консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различни възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията при управление на отпадъците представя теоретична рамка, която може да се използва като ръководство при оценяване на различните възможности. НДНТ е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Независимо, че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТ, в зависимост от съществуващите обстоятелства и икономически условия.

Интегрирано управление на отпадъците – изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности на всички участници, изпълняващи тези цели. Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи.

Участие на обществеността – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъци и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им;

Предотвратяване – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

Отговорност на производителя и замърсителя плаща – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъците или замърсяват околната среда, трябва да покрият пълните разходи за своите действия.

Превантивност – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

3. Пакет за кръгова икономика

Като част от Европейската зелена сделка, през м. март 2020 г. ЕК публикува Нов план за действие към кръгова икономика с мерки, които да ускорят прехода към устойчив модел и възстановяването на природните ресурси и по този начин се намали въздействието върху околната среда и обществото.

Новият план за действие е насочен към: установяване на рамка за устойчива продуктова политика; ключови вериги за създаване на стойност в областта на продуктите; по-ефективна политика в областта на отпадъците, насочена към тяхното предотвратяване, повторно използване и оползотворяване; създаване на кръгови модели в полза на хората, регионите и градовете.

Ключови моменти в плана са:

- ✓ Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС. Комисията ще предложи законодателство в областта на политиката за устойчиви продукти, за да гарантира, че продуктите на пазара на ЕС са проектирани да издържат по-дълго, по-лесни са за повторна употреба, ремонт и рециклиране, и включват възможно най-много рециклирани материали, а не първични суровини. Еднократната употреба ще бъде ограничена, преждевременното излизане от употреба ще бъде поставено под контрол, а унищожаването на непродадените дълготрайни стоки ще бъде забранено.
- ✓ Повече права за потребителите. Потребителите ще имат достъп до надеждна информация по въпроси като възможностите за ремонт и трайността на продуктите, за да могат да взимат устойчиви от екологична гледна точка решения. Те ще могат да се възползват от истинско „право на ремонт“.
- ✓ Акцент върху секторите, в които се използват най-много ресурси и където потенциалът за кръгова икономика е голям. Комисията ще предприеме конкретни действия относно:
 - електроника и ИКТ — инициатива за кръгова електроника за постигане на по-дълъг жизнен цикъл на продуктите и подобряване на събирането и третирането на отпадъците акумулаторни батерии

- превозни средства - нова регулаторна рамка относно акумулаторните батерии с цел повишаване на устойчивостта и насърчаване на кръговия потенциал на акумулаторните батерии
 - опаковки - нови задължителни изисквания относно това какво се допуска на пазара на ЕС, включително намаляване на (свръх)опаковането,
 - пластмаси - нови задължителни изисквания за съдържанието на рециклирани материали и специален акцент върху пластмасовите микрочастици, както и пластмасите на биологична основа и биоразградимите пластмаси
 - текстилни изделия — нова стратегия на ЕС за текстила с цел засилване на конкурентоспособността и иновациите всектора и насърчаване на пазара на ЕС за повторна употреба на текстилните продукти
 - строителство и сгради — всеобхватна стратегия за устойчива архитектурна среда, с която се насърчават принципите на кръговата икономика
 - храни — нова законодателна инициатива относно повторната употреба с цел да бъдат заменени опаковките, съдовете и приборите за еднократна употреба в хранителния сектор с продукти за многократна употреба
- ✓ Гаранция за по-малко отпадъци. Усилията ще бъдат насочени към избягване на производството на отпадъци като цяло и преобразуването им във висококачествени вторични ресурси, за които е необходим добре функциониращ пазар на вторични суровини. Комисията ще проучи възможността за създаване на общ за ЕС хармонизиран модел за разделно събиране на отпадъци и етикетиране. Планът за действие съдържа и поредица от действия за свеждане до минимум на износа на отпадъци от ЕС и за справяне с незаконния превоз на отпадъци.

Кръговата икономика в контекста на управлението на отпадъците

През 2018 година в България са образувани 129.7 милиона тона отпадъци, което поставя страната на едно от първите места в Европейския съюз по образувани отпадъци на глава от населението и единица БВП.

Въпреки сравнително добре развитата рециклираща промишленост, страната отбелязва ниски нива на рециклиране на битови отпадъци (31.5%) в сравнение със средните за ЕС (47.4%) за 2018 г. А ако се разглежда общото равнище на рециклиране, с изкл. на отпадъци от добивната промишленост и от строителството, то през 2016 г. в България това равнище е 27%, докато средното за ЕС е 57%. Съществува явен риск за неизпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от домакинствата и с подобен характер, които трябва да бъдат постигнати през 2020 г. Притеснителен факт е, че по данни на НСИ в 202 общини в страната разделно събраните и предадени за рециклиране битови отпадъци са по-малко от 5%.

Същевременно, Рамковата директива за отпадъци от 2018 г. поставя нови и по-високи цели за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки,

които следва да се постигнат поетапно до 2035 г., както и цел за ограничаване депонирането на битови отпадъци до 10% от общо образуваните. Наличната и изграждаща се инфраструктура за третиране на битови отпадъци не биха могли да обезпечат постигането на тези цели за подготовка за повторна употреба и отклоняване на битови отпадъци от депониране. Привличането на частния сектор в дейностите по управление на битовите отпадъци се явява необходимост за постигането на тези високи цели в дългосрочен план.

Предстои сериозно предизвикателство пред местните власти – въвеждане на задължително разделно събиране на биоотпадъци от домакинствата през 2023 г.

Необходими са координирани действия между общините, бизнеса, системите за разширена отговорност на производителите и гражданите за изграждане на удобни и икономически ефективни системи за разделно събиране на отпадъци от домакинства и значително повишаване на ангажираността и участието на последните в тези системи.

Постигането на по-ефективно използване на ресурсите, намаляването на количествата образувани отпадъци при различните производствени процеси и постигането на по-високи нива за рециклиране и оползотворяване изисква значителни инвестиции и усилия от страна на българските компании.

Приоритетни области в областта на отпадъците

Пластмаси - Производството на пластмаси в първична форма в България през 2019 г. е възлизало на 175 хил. тона, докато производството на пластмасови изделия е значително по-голямо и надхвърля 500 хил. тона. Значителното производство на пластмасови продукти и изделия в страната, предоставят възможност за влягане на рециклирани пластмаси.

Страната има дългогодишни традиции и опит в рециклирането на пластмасови отпадъци. През последните години бяха направени значителни инвестиции в сектора, в резултат на което капацитетът за рециклиране нарасна съществено, и по оценки надвишава 150,000 тона. Това дава възможност за рециклиране на цялото количество събрани пластмасови отпадъци в страната и същевременно осигурява възможностите за преработка на основните категории материали – LDPE, HDPE, PET, PE.

Независимо от постигнатите резултати са необходими допълнителни усилия за намаляване на количествата образувани пластмасови отпадъци, като приоритет трябва да бъдат пластмасите за еднократна употреба, подобряване на разделното събиране в домакинствата, намаляване на нежеланите примеси в произвежданите и предлагани на пазара пластмасови изделия и опаковки, които затрудняват последващото им рециклиране.

Отпадъци от строителство и разрушаване - Понастоящем изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали, която определя процентът на рециклирани строителни материали, които следва да се влягат в определени строителни дейности се изпълнява

частично. Инфраструктурата за рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване е недостатъчно изградена. Наблюдава се спад в равнището на рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване – от 90% през 2016 г. до 24% през 2018 г. Нерегламентираното депониране на този вид отпадъци продължава да бъде практика в страната. Необходимо е строителният сектор да поеме водеща роля при предотвратяването и повторната употреба на строителни отпадъци в партньорство с местните власти. Публичните институции също следва да играят много по-сериозна роля като използват обществените поръчки за проектиране на строителни обекти със залагането на рециклирани строителни материали. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на различни по вид отпадъци от строителство и разрушаване, наличието на различни по вид рециклирани строителни материали на регионалните съоръжения за рециклиране и строителния сектор в страната.

Хранителни отпадъци - Общите количества на образувани хранителни отпадъци в страната е значително – около 500 хил. тона – като подобрение в производствените процеси и общото им управление може да доведе до повишена ресурсна ефективност и значително намаляване на въглеродните емисии. Страната е в процес на изготвяне на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни, която ще обхване всички етапи на хранителната верига: първично производство; преработка и производство; търговия на дребно и дистрибуция по друг начин; ресторанти и кетъринг услуги; и домакинства. По отношение на хранителните отпадъци от домакинства, много малка част от тях понастоящем се отклоняват от депониране. Въвеждане на задължително разделно събиране на био-отпадъци от домакинствата, едновременно с доизграждане на общинските системи за третиране на био-отпадъци, ще позволи оползотворяването на около 200 хил. тона хранителни отпадъци на година.

Биомаса и продукти на биологична основа - Произведена енергия от биомаса надхвърля 1 млн. тона, което представлява над 10% от общото потребление на енергия в страната. В България домакинствата потребяват 70% от енергията произведена от биомаса. Макар потенциалът за използване на отпадна дървесина за производство на енергия да позволява още по-висок дял на биомасата в енергийния баланс на страната, приоритет следва да бъде нейната преработка, а не енергийно оползотворяване. В същото време има много голям неизползван потенциал в оползотворяването на твърди селскостопански отпадъци от стъбла от царевича за зърно, слънчоглед и други. Количествата твърди селскостопански отпадъци в страната се изчисляват на над 2 млн. тона годишно. Сегашната практика за неоползотворяване на голяма част от тези селскостопански отпадъци представлява загуба на ресурс за преработка и производство. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на биомаса в страната и производители и преработватели, които биха искали да оползотворят наличната биомаса в производството на различни продукти.

Основни суровини - Минно-добивната и преработвателната промишленост и металургията в България са много-добре развити и предоставят основен принос за националната икономика. Някои от суровините от критично значение за ЕС присъстват на територията на страната като основни полезни изкопаеми, а други компоненти се намират като изоморфни примеси в минералите на други минерали. Проучване на потенциала за добив на суровини от критично значение при експлоатацията на съществуващи находища и при бъдещи проучвателни дейности може да доведе до значителни икономически ползи.

4. Действащи закони и подзаконови нормативни актове на национално ниво

4.1. Закони

Закон за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 19 от 5 март 2021 г.

ЗУО, въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (РДО) 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

С последните изменения на ЗУО (ДВ, бр. 19 от 05.03.2021 г.) се въведоха изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. т.нар. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално

изменението на: Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

Пакет „Отпадъци“ въведе следните основни законодателни промени в ЗУО от март 2021 г.:

☞ Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., с което могат да бъдат извлечени съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. (чл. 31. ал. 1, т.5 от ЗУО). Въведени са и междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.; (чл. 31, ал. 1, т.3 и 4 от ЗУО).

☞ С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика в ЗУО е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г. (чл. 31, ал. 1, т.6 от ЗУО), която може да бъде отложена с 5 г., при условие, че държавата е постигнала намаление до 25 % (§15, ал.3 от ЗУО).

☞ С цел съпоставимост на резултатите между държавите-членки значително е стеснен обхватът на възможните методи на изчисляване на целта по рециклиране. Въвеждат се правила за изчисляването на целите въз основа на теглото на битовите отпадъци, които постъпват за рециклиране (чл.31, ал. 4 от ЗУО).

- ✓ чл. 31, ал. 4, т.1 *„Теглото на подготвените за повторна употреба битови отпадъци е теглото на продуктите или компонентите на продукти, които са се превърнали в битови отпадъци и са били подложени на всички необходими дейности по проверка, почистване или ремонт, така че повторната им употреба да е възможна без допълнително сортиране или предварително третиране“;*
- ✓ чл. 31. ал. 4, т.2. *„Теглото на рециклираните битови отпадъци е теглото на отпадъците, които, след като са били подложени на всички необходими дейности по проверка, сортиране и други предварителни дейности по отстраняване на отпадъчни материали, които не са обект на по-нататъшно третиране, и за да се гарантира висококачествено рециклиране, се включват в процес на рециклиране, при което отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества.“*

☞ С измененията в ЗУО са въведени определения за „неопасни отпадъци“, „битови отпадъци“, „биоотпадъци“, „отпадъци от строителство и разрушаване“, „хранителни отпадъци“, „оползотворяване на материали“ и „насипване“, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;

☞ ЗУО, въвежда ново определение за „схема за разширена отговорност на производителя“, за да се изясни, че става въпрос за набор от мерки, предприети от държавите членки, с които производителите се задължават да поемат финансова или финансова и

организационна отговорност за управлението на отпадъци като етап от жизнения цикъл на продукта, включително за дейностите по събиране, сортиране и третиране;

☞ ЗУО, въвежда и изисквания за предприемане на мерки за насърчаване на разработването, производството и използването на опаковки за многократна употреба и такива, които са по-лесни за рециклиране, както и за по-голям акцент върху мерките за информиране на потребителите да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност, вкл. чрез многократна употреба.

☞ Последните изменения в ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвиждат кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.

Закон за местни данъци и такси (ЗМДТ), в сила от 3.11.2017 г., изм. ДВ бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.

Съгласно чл. 62 от ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги по: събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места . Размерът на таксата се определя по реда на чл.66 за всяка услуга поотделно- сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Новата постановка на чл.62 от ЗМДТ, която съгласно последното изменение влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., с изключение на § 5 относно чл. 66, ал. 3, т. 1, § 15, 16, 17 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Съгласно изменението на чл.62, след влизането му в сила, таксата за битови отпадъци ще се заплаща за извършваните от общината услуги по:

- събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
- третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Видът на предлаганите услуги по чл. 62 на територията на общината, както и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци се определят със заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

Съгласно действащото и приложимо към момента законодателство, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци- контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Новата формулировка на ЗМДТ прецизира и конкретизира видовете разходи по дейности, но не ги променя фундаментално, а именно:

- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците – за услугата по чл. 62, т. 1;
- третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци – за услугата по чл. 62, т. 2;
- поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване – за услугата по чл. 62, т. 3.

4.2. Подзаконови нормативни актове

Приети са редица подзаконови нормативни актове, които регламентират задълженията на институциите, физически и юридически лица. Основните актове, които имат отношение към дейността на община Левски по отношение на отпадъците са:

- *Наредба №7 от 24 август 2004 г. за изискванията на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.* При избор на площадка за разполагане на депа и други съоръжения за отпадъци трябва да се съобразяват с техническите изисквания за площадките, посочени в Наредбата. Съгласно

наредбата площадките за депа за битови отпадъци се определят така, че да обслужват населението на повече от една община, в съответствие с регионалния принцип по управление на отпадъците

- *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци – наредбата, регламентира:*

- Изискванията към дейностите по разделно събиране на биоотпадъци;
- Подходящи за оползотворяване биоотпадъци и други биоразградими отпадъци;
- Условието при които компоста и ферментационния продукт, получени от дейностите по оползотворяване на биоотпадъци, престават да бъдат отпадък по смисъла на ЗУО.
- изискванията за качество на продукта, получен от дейности по оползотворяване;
- изискванията за употреба на получения компост, ферментационен продукт, органичен почвен подобрител, стабилизирана органична фракция от процеса на механично-биологично третиране (МБТ);

- *Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки – с наредбата се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.*

Последните изменения на наредбата (*ДВ, бр. 2 от 8.01.2021 г.*), определят изискванията за пусканите на пазара на опаковки и опаковъчни материали, както и изисквания за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Измененията, които пряко касаят общините са от 2019 г., (чл. 24, ал. 1), относно осигуряването на минимален общ обем съдове за събиране на отпадъци от опаковки:

Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини, включват най-малко следните елементи: 1. зелени, жълти (и сини) съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява минимален общ обем на съдовете, както следва:

а) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места с под 50 000 жители, за всеки 350 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

б) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места от 50 000 до 100 000 жители, за всеки 550 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

в) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места над 100 000 жители, за всеки 750 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л.

С измененията от 2019 г., кметът на общината може да подписва договор само с една организация по оползотворяване. Изключение правят Столичната община и градовете с население над 300 000 души с районно деление (чл. 33, ал. 2).

- Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

С наредбата се урежда реда и начина за:

- определяне размера на обезпечението по чл. 60, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и за предоставянето му при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- разходване на натрупаните през експлоатационния период средства по чл. 60, ал. 1 ЗУО за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци;
- определяне на размера и начина на усвояване на банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 ЗУО при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- определяне размера на отчисленията по чл. 64 ЗУО и реда за предоставянето им при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депо за неопасни отпадъци с друг произход (когато отпадъците са от строителство и разрушаване).

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- ✓ (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- ✓ (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

- Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

С Постановление № 420 на Министерски съвет от 31.12.2020 г. бяха приети изменения на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства (“НИУМПС”), първоначално приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обнародвани в Държавен вестник, бр. 2 от 08.01.2021 г. С направените изменения в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена нова дефиниция на понятието “излязло от употреба моторно превозно средство”.

В хипотезата на § 1, т. 1, буква “б” от наредбата, срокът се намалява от 2 години на 3 месеца от изтичането на определената дата за следващ преглед за проверка на техническата изправност на съответното МПС. И двете хипотези се отнасят само до моторни превозни средства, които се намират върху имоти държавна или общинска собственост.

С направените изменения към § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена значителна оптимизация на дефинициите, която позволява сериозно опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест върху общинските органи в процеса по установяване и премахване на ИУМПС от имоти общинска собственост.

- *Наредба №1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейности с отпадъци, както и за реда на водене на публични регистри* - С тази наредба се определят: редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците; редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците; редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци; редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Изменението на наредбата от 2020 г. въвежда нобразци и създаване на ред за ежегодно докладване на количествата и видовете отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци през предходната година, както и на количествата и видовете странични продукти, образувани през предходната година, и дейностите, за които са реализирани, в съответствие с изискванията на чл. 44, ал. 9 и 10 от Закона за управление на отпадъците.

- *Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори*

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването, и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

Изменението на Наредбата за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори (НБАНУБА) произтича изцяло от изискването за въвеждане в българското законодателство на:

- Директива 2018/849/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на директиви 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства,
- Директива 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.).
- Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.).

Изменението и допълнението на Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори цели отстраняването на непълнота в съответствие на Директива 2006/66/ЕО за батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕО и по-конкретно изискването крайните потребители да не се обвързват със задължение да закупуват нови батерии и акумулатори, предназначени за автомобили при връщането на негодни такива на територията на търговски обект.

- *Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

С наредба се определят:

- *Условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депа, на които се депонират битови, строителни, Производствени и/или опасни отпадъци,*
- *Условията и изискванията за изграждане и експлоатация на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезврежданена отпадъци;*
- *Процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци*
- *Изискванията към проектните решения на тялото на депото*
- *Общи правила при третиране на отпадъците за всяка от дейностите по чл. 35, ал. 2, т. 3-5 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), освободени от изискването запълучаване на разрешенията.*

4.3. Програмни документи на национално и общинско ниво

Национален план за управление на отпадъци 2021 – 2028 г.

Проектът на Национален план за управление на отпадъците (НПУО) е разработен в съответствие с чл. 28 и чл.29 от Рамковата директива за отпадъци и чл. 49 и чл.50 от ЗУО. НПУО е част от цялостната национална система за планиране. При разработване на плана са взети предвид основните постановки за развитието на България с времеви хоризонт 2021 – 2028 г.

Формулирани са три стратегическите цели, в синхрон с настоящата програма,

гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Всяка една от подпрограмите към НПУО 2021-2028 г. съдържа кратко описание, източници на финансиране, които основно са общински и държавен бюджет, средства от европейски структурни и инвестиционни фондове, бюджет на ПУДООС и др. Подпрограмите към НПУО 2021 – 2028 г., включват:

- „Инвестиционните мерки“ включват основно изграждането на инфраструктура. Инвестиционните мерки за различните видове инсталации са остойностени на базата на капацитета на инсталациите в съответствие с изчисленията от МОСВ сценарии за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период и средни инвестиции на тон/капацитет от сключените договори по ОПОС 2014-2020 г. за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците. Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и др. са остойностени на базата на съответния брой съдове/транспортни средства и др., идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.
- "Меките мерки" включват разнообразни дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Част от тях са остойностени на базата на информацията за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от "меките" мерки не са остойностени. Такива са мерките, влизащи в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ, общините и др. и са финансирани от бюджета на дейността на съответната институция.

НПУО е част от цялостната национална система за планиране. НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Предвижда се плана ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Стратегия и план за действие за преход към Кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (проект!)

В областта на изпълнението на политиките в областта на околната среда, ЕС препоръчва на държавите членки от общността да разработят дългосрочна стратегическа визия и интегриран подход, чрез които националните политики да ускорят навлизането на кръговата икономика във всички икономически сектори. В тази връзка предстои изготвяне на стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021- 2027 г.

Предвижда се стратегическа част на плана да съдържа визия, цели, приоритети и мерки в отделните приоритетни области с цел постигане на Кръгова икономика. При разработването на отделните приоритетни области и мерки ще се разгледат и анализират: потребностите, икономически аспекти, субекти на предложените мерки, прилагане на нови бизнес модели и модели за консумация, необходими нормативни и регулаторни мерки, в т.ч. фискални, данъчни и икономически стимули, финансиране, пазарни инициативи, ключови проекти и пилотни инициативи, възможности за международно сътрудничество и трансфер на знания и иновации и др.

Стратегическата цел за зелена конкурентоспособна икономика в плана ще бъде обезпечена, чрез предвидените мерки за повишаване на производителността на ресурсите, въвеждане на нови бизнес модели, както и платформи за свързаност в икономиката..

Друга основна стратегическа цел на плана е намаляване на отпадъците и повече ресурси чрез създаването на повече възможности за устойчива употреба и повторно използване на продуктите, нови модели на отговорност, осигуряване на по-качествени суровини, без депониране на отпадъци.

Общинска програма за управление на отпадъците на община Левски за периода 2014 – 2020 г.

Община Левски има изготвена програма за управление на отпадъци с изтичащ срок на действие 2014 – 2020 г. Програмата е изготвена в съответствие с националните програмни документи. Програмата включва анализ на генерираните на територията на общината видове отпадъци, описание и анализ на съществуващата система за събиране и транспортиране на отпадъци, вкл. системи за разделно събиране на отпадъци, предварително третиране, временно съхранение и обезвреждане на отпадъци. Програмата включва план за действие, с основни мерки и дейности предвидени за изпълнение. Планът определя отговорностите на общината по управлението на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Ежегодно се изготвя отчет за изпълнение на програмата, които се представя пред общинския съвет. Копие от отчета се представя в РИОСВ до 31 март на календарната година.

4.4. Ангажменти на общините по отношение на управлението на отпадъците

Закона за управление на отпадъците и наредбите към него, регламентират детайлно редица ангажименти, свързани с управлението на отпадъците. Съгласно ЗУО, кмета на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;
13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и

- предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
 15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

В допълнение, кмета на общината организира събирането на данни и предоставя информация на НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците по които се предоставя информация за дейности с отпадъци; разработва общинска наредба за управление на отпадъците и общинска програма за управление на отпадъците; организира внасянето на отчисления за следексплоатационни грижи на депа за битови отпадъци и за депониране на битови отпадъци в необходимия размер и срок; контролира изпълнението на общинската наредба за управление на отпадъците; предлага за одобрение от общинския съвет на такса за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъците.

Община Левски е част от Регионално сдружение за управление на отпадъците Регион Левски/Никопол. Кметовете на общините част от РСУО, предприемат действия за възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на нови съоръжения за третиране на отпадъци, най-малко три години преди изчерпване обема на депото за битови отпадъци или изтичане на експлоатационния срок на инсталацията, за което уведомява РИОСВ.

4.5. Изисквания по отношение на Наредбите по чл. 22 от ЗУО

От съществено значение за постигане на целите за екологосъобразно управление на отпадъците е детайлно регламентиран в чл. 22 от ЗУО на задълженията на физически и юридически лица за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци, както и ангажимента на общинските структури и звена в разглеждана област.

ЗУО определя минималните изисквания за съдържание на общинските наредби за управление на отпадъците, които е необходимо като минимум да уреждат: условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините включват широк кръг въпроси, свързани с

отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други нормативни актове.

Община Левски има приета и влязла в сила Наредба за управление на отпадъците в съответствие с изискванията на чл. 22 от Закона за управление на отпадъците. Наредбата урежда правата и задълженията на общинската администрация, и на лицата при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци; Изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките; Контролът, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите към наредба.; Определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови (ТБО) и строителни отпадъци (СО), включително биоразградими отпадъци (БРО), биоотпадъци (БО), опасни битови отпадъци (ОБО), масово разпространени отпадъци (МРО), на територията на община Левски, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.;

Наредбата урежда, екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Левски с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване на йерархията за отпадъци.

Изводи и препоръки:

Въз основа на направените анализи на националната и общинска нормативна уредба и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Община Левски провежда политики и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на добре разработени, ясни и детайлни стратегически и програмни документи, одобрени от общинския съвет;
- Общината изпълнява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмни документи, но е препоръчително всички отчети да се публикуват на интернет страницата на общината;

- Действащата наредба на община Левски включва основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общината, но не отразява последните промени в ЗУО;

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Административни-териториално разположение

Община Левски е разположена в централна северна България, в източната част на Северозападния район за планиране и в източната част на Плевенска област. Територията ѝ на север граничи с общините Белене и Никопол (област Плевен), на изток с общините Свищов и Павликени (област Велико Търново), на юг – община Сухиндол (област Велико Търново), на югозапад – община Летница (област Ловеч), на запад – общините Пордим и Плевен (област Плевен).

Общината заема площ от 414,7 км², което представлява около 9,5% от територията на област Плевен и около 2% от територията на Северозападен район. Левски заема четвърто място по територия, спрямо съседните общини. Най-голяма е община Свищов, а най-малка – община Левски. Административния център на общината е гр. Левски. В селищната система се включват 13 населени места – общинския център гр. Левски и селата – Асеновци, Аспарухово, Божурлук, Българене, Варана, Градище, Изгрев, Козар Белене, Левски, Малчика, Обнова, Стежерово, Трънчовица.

През града преминават два третокласни републикански шосейни пътя – Свищов – Левски – Ловеч – Троян и Никопол – Левски – Павликени – В. Търново. Голям брой от селата са 5та и 6та категория, съгласно Методиката за категоризиране на административно – териториалните и териториалните единици. Административния център на общината е 3та категория, предвид демографските, урбанизационни, инфраструктурни и селищно-административни функции.

2. Релеф

Община Левски е разположена в Централна Северна България, в Средно- Дунавската равнинно хълмиста област, Тученишко – долноосъмски район. Областта е преходна между по-високата Източна подобласт и по-високата Западна.

Релефа е преобладаващо равнинен и слабо хълмист. Общият наклон на терена е от юг, югозапад към север, североизток. Средната надморска височина на общината е 87 м, като в най-ниската си част е 38 м, а в най-високата си точка достига до 195 м.

Средното вертикално разчленение на релефа е 50 м/км², а средното хоризонтално разчленение е относително ниско – 1 км/км². Не се наблюдават резки наклони на топографската котловина и варират в границата 3° - 7°.

В геолого-тектонско отношение територията на община Левски попада в Плевенско-Свищовска подобласт. Тя е изградени от кредни варовикови пластове, като благоприятстват развитието на карстови процеси. Северните части на общината са

заети от льосова покривка, която е разпространена успоредно по река Дунав. Дебелината ѝ намалява от север (30-50 м) на юг (20-30 м.)

Наблюдава се слабо изразена междудолинна асиметрия, с по-полегати източници и по-стъмни западни брегове. По-ясна е по склоновете на р. Осъм на север от гр. Левски.

3. Климатични фактори

Община Левски се намира в района с ясно изразен умерено умереноконтинентален климат. Той се формира под влиянието на океански въздушни маси, чийто пренос е основно от запад-северозапад и континентални въздушни маси, чийто пренос е от север-североизток. В топлото полугодие се наблюдава нахлуването на тропически въздушни маси, а в студеното на арктически.

Районът, в който е разположена общината се характеризира с горещо лято и студена зима. Максимумът на валежите е през пролетта (май - юни), а минимумът през зимата (февруари). Типична за умереноконтиненталната зона е голямата сезонна амплитуда, както и непостоянното време.

Средните годишни температури са в границите на средните за страната - 11.7 °С за станция Плевен. Средната януарска температура е минус 1.3 °С, а средната юлска – 22.9 °С. Максималните летни температури достигат до 38 – 40 °С. Зимата за района на община Левски е една от най-студените за условията на България, а лятото – горещо.

Континенталният климат е добре изразен, основен белег на който е значителната годишна амплитуда - за ст. Плевен - около 26 °С (в Дунавската равнина температурната амплитуда е 25 °С, в преходната област близо 23 °С).

Годишната сума на валежите е около 550 – 600 мм (за станция Плевен) е по-ниска от средната за страната, което до известна степен се дължи на т. нар „валежна сянка“ на Южните Карпати. Влиянието ѝ намалява на юг и съответно сумата на валежите се увеличава.

Характерно за климатичната област и в частност за община Левски е, че валежите имат главен максимум през лятото – в месеците май-юни (32 % от годишния баланс) и главен минимум през зимата - февруари (18% от годишния баланс).

В района на община Левски, през преходните сезони духат силни северозападни ветрове. През летния период се наблюдават чести прояви на силни гръмотевични бури, придружени с обилни валежи от дъжд и градушка, което се дължи на преминаването на студени фронтове над силно нагрятата земна повърхност. Тихото време се наблюдава най-често през месец април (около 32% от случаите), а средногодишната му честота е около 39%.

4. Полезни изкопаеми

Територията на община Левски е бедна на полезни изкопаеми. Срещат се находища на глина в някой от населените места и едрозърнести пясъци по поречието на р. Осъм. В землището на с. Варана са установени залежи на базалт, а в село Асеновци има разработена кариера за извличане на суровини за производство на керамични изделия.

5. Водни ресурси

Община Левски попада в Черноморската отточна област или по-конкретно в Дунавската подотточна област, тъй като речните води на територията ѝ се отнасят към Черно море., посредством р. Дунав. Мониторинга на водите в общината е под контрола на Басейнова дирекция „Дунавски район“ с административен център - гр. Плевен (БДДР – Плевен). Характерно за реките в района е долинната асиметрия, с полегати източни и стръмни западни брегове, която е по-ясно изразена от юг на север. Основната отводнителна артерия на територията на общината е р. Осъм. Тя тече в североизточна посока след гр. Ловеч до с. Градище, където прави завой на запад и до вливането си в р. Дунав тече в север-северозападна посока. За нейното начало се счита р. Черни Осъм, която извира от северните склонове на Троянския Балкан и Средна Стара планина.

Общата дължина на р. Осъм протичаща през община Левски е 45.34 км, 36 656 км лява дига и 33.970 км дясна дига. Притоци на река Осъм на територията на общината са – ляв приток на р. Пордимска бара с 0,980 км обща дължина, река Ломя – 1.800 км обща дължина.

6. Население и демографски процеси

Демографската ситуация на община Левски е резултат от въздействието на различни фактори и влияния, специфични за територията на община и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие.

Населението на община Левски към 31.12.2020 г. наброява 16891 души (по данни на НСИ), което представлява 7.24 % от населението на област Плевен (233438 души). От общините на територията на област Плевен с по-голям брой население са Плевен, Червен бряг и Долна Митрополия.

На територията на общината са разположени 13 населени места, в т.ч. гр. Левски и 12 села. В следващата таблица са представени данни за тяхната територия (източник ОУП – Левски) и население по данни от дирекция ГРАО, община Левски към 2020 г.

Таблица 1 Територия и населени места в община Левски, 2020 г.

№	Населено място	Население към 2020 г.	Площ (км ²)	Разстояние до общински център (км)
1	Асеновци	1649	68,7	1,95
2	Аспарухово	632	11,8	4,01
3	Божурлук	94	13,85	26,02
4	Българене	749	35,06	11,09
5	Варана	24	13,85	7,02
6	Градище	965	38,4	6,79
7	Изгрев	442	21,8	16,01
8	Козар Белене	704	27,15	5,45
9	Левски	10294	30,7	-
10	Малчика	1230	31,2	6,87

№	Населено място	Население към 2020 г.	Площ (км ²)	Разстояние до общински център (км)
11	Обнова	2064	68,7	18,02
12	Стежерово	370	46,2	21,12
13	Трънчовица	522	32,11	21,02
Общо		19735		

Източник: ОУП –Левски, ГРАО

IV. СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

1.1. АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци в общината ?
- Какви са количествата образуваните отпадъци в общината и каква е нормата им на натрупване ?
- Какъв е морфологичния състав на образуваните битови отпадъци в общината ?
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци ?
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в РСУО ?

За целите на настоящият анализ е използвана основно информация, налична в община Левски от справки, доклади, отчети от оператори на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци, данни от ИАОС и НСИ.

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) **Битови отпадъци са :**

а.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;

Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и

разрушаване. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално-икономическата характеристика на община Левски към основните източници на битови отпадъци следва да бъдат отнесени:

- Домакинствата;
- Промислени предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършва от ОП „БКС – Левски“ – гр. Левски, съгласно Заповед № 916/21.10.2020 г. на кмета на Община Левски. Всички населени места (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което се извършва по утвърдени графици и повторяемост на изпълнението, както следва:

Таблица 2 Райони/зони с организирано сметосъбиране и сметоизвозване в Община Левски

Райони с организирано сметосъбиране	Населени места/квартали	Честота на извозване
Зона 1 – жилищна част на гр. Левски	кв. „Югоизточен“,	Всеки понеделник за еднофамилни кофи
	кв. „Запад“,	Всеки вторник за еднофамилни кофи
	кв. „Предцентрален“,	Всека сряда за еднофамилни кофи
	кв. „Централен“	Всеки четвъртък за еднофамилни кофи и всеки вторник и четвъртък за кофи с вместимост 1,1 м ³ .
	кв. „Североизточен“	Всеки петък за еднофамилни кофи
Зона 2 – промишлена част – гр. Левски		Веднъж седмично
Зона 3 – жилищна част в населените места на община Левски	с. Козар Белене; с. Варана; с. Аспарухово; с. Асеновци; с. Градище; с. Малчика; с. Българене; с. Обнова; с. Изгрев; с. Трънчовица; с. Стежерово; с. Божурлук	Три пъти месечно за съдове с вместимост 1,1 м ³

Източник: Община Левски - Заповед № 916/21.10.2020 г.

Събраните от територията на община Левски отпадъци се транспортират до инсталация за сепариране, разположена на регионално депо за неопасни отпадъци (PCYU) Левски-Никопол. Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др. Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2015-2020 г. е общинската администрация. Количествата на събраните битови отпадъци от общината за предходните пет години са представени в следващата таблица:

Таблица 3 Количества битови отпадъци в община Левски за периода 2015 - 2020 г. (т/год)

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
тона/год.	6 534	5 051	3 199	2 521	3 387	4 310

Източник: Община Левски

През разглеждания период в община Левски се редуват години на спад и увеличаване на количествата образувани смесените битови отпадъци. За периода 2015-2020 г., трудно може да се направи извода за тенденциите в промяната на количествата отпадъци образувани в общината през годините. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за разглеждания период ~ 4 000 т.

1.1.1. Морфологичен анализ

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците. Морфологичния анализ на битови отпадъци в община Левски е изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“, с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата“, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество. Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по “Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, формат и са както следва:

Таблица 4 Анализ на състава на битовите отпадъци по фракции след сумиране на разделно събраните отпадъци за община Левски

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	160.45т	0.00т	160.45т	3.34%
Хартия	48.90т	7.75т	56.65т	1.18%
Картон	108.28т	5.94т	114.22т	2.38%
Пластмаса	314.22т	27.10т	341.32т	7.10%
	157.1	13.69т	170.87т	3.55%

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Текстил	167.34т	0.00т	167.34т	3.48%
Гума	59.58т	0.00т	59.58т	1.24%
Кожа	54.42т	0.00т	54.42т	1.13%
Градински	265.23т	1 500.00т	1 765.23т	36.72%
Дървесни	17.79т	0.00т	17.79т	0.37%
Съкло	88.06т	0.00т	88.06т	1.83%
Метали	30.15т	9.65т	39.80т	0.83%
Инертни>4 см	202.77т	0.00т	202.77т	4.22%
Опасни	20.21т	0.15т	20.35т	0.42%
Други	194.03т	0.00т	194.03т	4.04%
Ситна Фракция<4см	1 525.43т	0.00т	1 525.43т	31.73%
Общо	3 256.86т	1 550.59т	4 807.45т	100.00%

Според данните за морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Левски са градинските отпадъци (36,72%), следвани от ситната фракция < 4 см (31,73%), пластмаса (7,10%) и инертни отпадъци > 4 см (4,22%). Фракциите с най-нисък относителен дял са дървесните (0,37%), следвани от опасни (0,42%), метали (0,83%) и кожа (1,13%). Отпадъците с най-ясно изразена флукутация през отделените сезони са ситната фракция < 4, градинските отпадъци, картон и инертна > 4. С най-слабо изразена флукутация са фракциите: метали, опасни, кожа и дървесни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 640 т. или 13.31% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Друг важен показател при управлението на отпадъците е *нормата на натрупване (НН)*, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в таблицата по-долу:

Таблица 5 Норма на натрупване без разделно събрани отпадъци

Тип населеното място	Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци
над 150 хиляди	410,3
50 -150 хиляди	349,6
25 – 50 хиляди	334,9
3 – 25 хиляди	295,5
под 3 хиляди	241,7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019 г.

При провеждане на морфологичен анализ, нормата на натрупване следва да бъде представена по два начина: „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци без

разделно събрани отпадъци и „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци с разделно събрани отпадъци (при определяне на нормата на натрупване с разделно събрани отпадъци не се включват количествата на отпадъците, образувани в резултат на поддържането на публичните и частните паркове и градини).

Предвид факта, че за община Левски липсва информация относно разделно събраните отпадъци от площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци, в следващата таблица е изчислена нормата на натрупване без разделно събран отпадък.

Таблица 6 Норма на натрупване без разделно събрани

	2019 г.	2020 г.
Количество отпадъци	3387000	4310000
Население /бр. жители*	17057	16891
НН (кг/жители/год)	198.56	255.16

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 3 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Като цяло трудно може да се направи извод за тенденциите на количествата на образуваните през годината отпадъци в общината. От друга страна, предвид установената тенденция в непрекъснатото намаляване на населението, не се установява същата закономерност в стойностите на образуваните отпадъци, генерирани на територия ѝ.

1.1.2. Разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране

През 2004 г. с проект „Въвеждане на разделно събиране на отпадъци в гр. Левски“, финансиран от ПУДООС, в рамките на националната кампания „за чиста околна среда“, община Левски въвежда разделното събиране на отпадъци на принципа „Разделяне при източника на образуване и отнасяне до екоцентър – предаване на разделени отпадъци срещу финансов стимул“. Системата работи до 2008 г., като година преди това общината сключва договор с организация по оползотворяване „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Транспортирането на отпадъците от опаковки се извършва от подизпълнител – външен контрагент – „Евро Инпекс Варна“ ООД- гр. София. Към настоящият момент в община Левски е изградена и функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа на града и поголемите населени места от общината. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки включва три вида контейнери: син контейнер – за хартиени и картонени опаковки; жълт – за пластмасови и метални опаковки и зелен – за стъклени опаковки. В населените места от територията на общината са разположени общо 46 контейнера за разделно събиране на отпадъци от опаковки - в гр. Левски, с. Обнова, с. Малчика, с. Асеновци и с. Българене. Обхват на системата включва 81% от населението на общината и 100% от населението на посочените по-горе населени места.

Отпадъци от опаковки се събират разделно и в Център за СВРС на ОБО в полуподземна система за разделно събиране. За отчетната 2020 година, отпадъците от полуподземната система се събират като точка от системата на „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ АД“.

В следващата таблица са посочени количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от годишни отчети на „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД, вкл. техният процент от общите количества генерирани битови отпадъци:

Таблица 7 Разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2018 - 2020 г. (тона)

Вид разделно събран отпадък	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	тона	тона	тона
Хартия и картон	32.94	57.19	77.53
Пластмаса	72.64	93.38	106.16
Стъкло	31.63	44.99	40.58
Метали	14.25	21,69	24.96
Общо	151.45	217.25	249.23
% от общото тегло на отпадъци, генерирани през годината	6%	6.4 %	5.8 %

Източник: Община Левски, „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД

Таблица 8 Процентно разпределение по фракции, спрямо общото тегло на рециклируемите отпадъци 2018 – 2020 г. (%)

Вид разделно събран отпадък	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	%	%	%
Хартия и картон	21,7	26,3	31,1
Пластмаса	48	43	42,6
Стъкло	20,9	20,7	16,3
Метали	9,4	10	10
Общо	100 %	100 %	100 %

През 2020 г. общото количество отпадъци от опаковки, предадени за рециклиране са 249,23 тона. Делът на отпадъците, предадени за рециклиране посредством изградената система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД към 2020 г. е 5.8% спрямо общото количество генерирани смесени битови отпадъци, за същия период (поради липса на данни тук не е включена информация за отпадъците предадени в пунктовете за вторични суровини). През последните години се наблюдава плавно увеличение в количеството на разделно събраните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. От тук следва да се заключи, че през годините населението на общината постепенно придобива навици за правилното сортиране и разделяне на

рециклируемите отпадъци. Кампаниите с тази цел повишават информираността на гражданите и това способства за подобряване ефективността на системата.

На база данни от отчетите на организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки, в следващата таблица са изчислени нормите на натрупване на рециклируемите материали – полезна фракция от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки 2018 – 2020 г.

Таблица 9 Норми на натрупване на разделно събрани рециклируеми отпадъци (полезна фракция) от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки за периода 2015 - 2020 г.

Вид разделно събран отпадък	Количество (кг/ж/г)		
	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Хартия и картон	1,9	3,4	4,6
Пластмаса	4,2	5,5	6,3
Стъкло	1,8	2,6	2,4
Метали	0,8	1,3	1,5
Общо	8,7	12,8	14.8

През 2019г., във връзка с участието на Община Левски в конкурса на ЕКОПАК, „Най-зелена община 2018 г.“, община Левски спечели приза в категория „малки общини“ с проект: „Зелено училище. Предай нататък“. Проектът е с продължителност 5 месеца и включва обучителни програми, открити уроци, тренинг за млади родители, ролеви игри на открито и финална игра „Сливи за смет“. В така нареченото училище са обучени 200 души, в смесени паралелки от всички възрасти. Открити уроци в учебните заведения са проведени в град Левски и с. Обнова – общо обучени 171 ученика и 98 деца. Проведени са два тренинга за млади родители „Формиране на екологично съзнание в семейството, в училището и работната среда“. В изпълнение на конкурса са събрани приблизително 2000кг., разделно събрани отпадъци от опаковки (измерени и претеглени) по време на кампанията. Съгласно годишен отчет на ЕКОПАК България АД, ръста на отделените за оползотворяване/рециклиране, разделно събрани отпадъци от опаковки се е покачил почти два пъти след реализацията на проекта.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци.

Законът за управление на отпадъците, регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

- т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.¹

Целите по ал. 1 до 2020 година, се постигат поетапно съгласно срокове, определени в Параграф 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО.

При изпълнение на законовите цели (чл. 31, ал. 1), размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, както следва:

- При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, което цели увеличаване от общините на рециклираните и оползотворени битови отпадъци.
- При изпълнение на целите за биоразградими отпадъци, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, целящи увеличаване на оползотворени битови биоразградими отпадъци и намаляване на дела на депонираните такива.

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и

¹ количеството депонирани биоразградими битови отпадъци в Република България през 1995 г. е 2 247 500 t

картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници до 2020 г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. Според него степента на постигане на целите се изчислява по следния начин:

$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци (\%)} = \frac{\text{Рециклирани битови отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали предадени за рециклиране от:

- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;
- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали

Според Заповед №139 от 15.06.2020г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2018 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2018 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, община Левски е постигнала степен на рециклиране 55% за календарната 2018 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

1.1.3. Биоотпадъци и биоразградими отпадъци

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

- § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „**Биоотпадъци**“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.
- § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "**Биоразградими отпадъци**" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Като цяло биоразградимите отпадъци можем да разделим на основно на следните видове:

- Растителни зелени отпадъци - зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.
- Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари, и др
- Биоразградими от хранително вкусовата промишленост
- Биоразградими - хартия, картон и други;

С изисквания приети през 2018 г от ЕС и приетите изменения в Закона за управление на отпадъците от 05.03.2021 , ДВ бр.19 пред общините стоят нови предизвикателства в управлението на биоразградимите отпадъци. Освен събирането на „Зелените отпадъци“, предстои разполагане на нови съдове , нова техника за транспортирането им, както и инсталации за третиране на биоразградимите хранителни отпадъци. Кмета на Общината трябва да изгради необходимата инфраструктура за разделното събиране на биоразградимите хранителни отпадъци, без да ги смесва с другите видове отпадъци, за да се достигнат поетапно приетите цели за рециклиране.

Изпълняваната система за разделно събиране на биоразградими отпадъци/зелени отпадъци от паркове и градини в община Левски е с контейнери (кафяви, 1100л.) и специализиран контейнеревоз. Към настоящият момента, системата е неефективна и не работеща. Предвижда се в бъдеще да бъде изградена площадка, на която да се събира временно зеления отпадък от паркове и градини, който ще бъде предварително третиран, шредирен и транспортиран до РСУО-Левски/Никопол. Съгласно изготвените прединвестиционни проучвания на площадката се очаква годишно да се генерират около 1000 т. БрО. Предвижда се да бъдат закупени и нови контейнери за биоразградими отпадъци, които ще бъдат разположени в населените места на общината.

По инициатива на общината през 2013 г. в на населението са предоставени компостери за домашно компостиране, закупени със средства от такса “БО”. През 2020г. са предоставени 45 бр. компостери на домакинства от община Левски (общо предоставени за периода от 2013г. до 2020г., са 588 бр на домакинства и фирми.). Във връзка с предприетата инициатива от община Левски за насърчаване на домашното компостиране, за разглеждания период е на лице постоянен интерес към домашното компостиране от населенето на общината. Към настоящият момент в общината е разположен един фамилен компостер на квартален принцип за обслужване на повече домакинства, които се експлоатират от ОП "БКС-Левски" - гр. Левски. Същият е разположен на терен общинска собственост в квартал Запад. За хранителните отпадъци не е въведена организирана система за тяхното разделно събиране. Те се събират съвместно с битовите отпадъци и се транспортират до РСУО – Санадиново.

Във връзка с изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО, със Заповед № 168/08.07.2020 г., Изпълнителния Директор на ИАОС констатира, че в страната 170 общини са изпълнили целите за 2018 г. „за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци“ (по чл. 31, ал.1, т. 2 от ЗУО).

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се изчисляват за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България. Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци определя разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион за 2020 г. на 109 кг/жител. Съгласно горесцитираната заповед, община Левски е постигнала степен на 91% за календарната 2018 г. (последната налична отчетна година), което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.

Поставените цели следва да бъдат постигнати при източника на образуване и оползотворяване, чрез компостиране, анаеробно разграждане или като източник на възобновяема енергия в инсталации за изгаряне на биомаса на територията на региона за управление на отпадъците. Целите се изпълняват чрез съвместни усилия на всички общини, които принадлежат към региона за управление на отпадъците.

1.1.4. Масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО, "*Масово разпространени отпадъци*" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Във връзка с изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО и наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО за организиране на система за разделно на отпадъци от опаковки и масово разпространени отпадъци, образувани от домакинствата, обществени и административни сгради, училища, търговски, промишлени и други обекти, община Левски е предприела следните действия:

- Сключен договор за сътрудничество с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД, и подизпълнител „Евро Импекс Варна“ ЕООД.
- Сключен договор за сътрудничество за разделно събиране и последващо оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори, вкл. отпадъци от електрическо и електронно оборудване с „Топливо Инвест“ ЕООД.
- Сключен Договор за сътрудничество за организиране на дейности по събиране, транспортиране, съхранение и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), разположени върху имоти държавна или общинска собственост с "Ауторек" ЕАД - гр. Бургас, (предстои подновяване на договора)

- Сключен Договор за сътрудничество за организиране на дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на излезли от употреба гуми (ИГУ) с "ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ" АД - гр. Варна. (Предстои подновяване на договора)

Към момента на разработването на програмата, налични отчетни данни има за количествата отпадъци от ИУЕЕО и НУБА, предадени на площадката на „Топливо Инвест“ ЕООД за 2020 г., както следва:

Юридическо лице	Код на отпадъка	Вида на отпадъка	Количество към 2020 г. (тона)
„Топливо Инвест“ ЕООД	20 01 35*	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти;	6,564
	20 01 33*	Батерии и акумулатори, включени в 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03, както и несортирани батерии и акумулатори, съдържащи такива батерии;	0,129
	20 01 23*	излязло от употреба оборудване, съдържащо флуорохлоровъглероди	1,4125
Общо			8,1055

Източник: Община Левски

Със ЗИД на ЗУО, ДВ, бр. 19 от 05.03.2021г. се предвижда да се добави още един поток към масово разпространените отпадъци, а именно отпадъци от дрехи и обувки. Така община Левски ще има допълнителен ангажимент да организирана система за разделно събиране на обувки и текстил, като сключи договори с Организация по оползотворяване. От 01.06.2021 г. община Левски ще има право да сключи предварителен договор само с една Организация по оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил, като договора трябва да отговарят на минималните критерии и изисквания за МРО. След тримесечен срок от получаване на разрешението за Организация по оползотворяване, Кмета на общината ще има право да сключи окончателен договор за поэтапно организиране на система за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки.

1.1.5. Опасни отпадъци от бита

В съответствие с изискванията на чл. 19, ал. 3, т.9 от ЗУО, кмета на общината има ангажимента да събира разделни опасните битови отпадъци, генерирани от домакинствата (извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО), с цел предаването им за обезвреждане и оползотворяване.

В община Левски е изграден общински център за разделно събиране и съхраняване на опасни битови отпадъци по проект „Проучване и разработване на пилотни модели за събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци“, в които участват и

общините Съединение, Созопол, Разград и Шумен, заедно с обслужваните от тях 17 по-малки общини.

Общинският център за разделно събиране и съхраняване на опасни битови отпадъци е с годишен капацитет от 6т. опасни битови отпадъци (при максимално количество генерирани опасни битови отпадъци около 50т.) и 6т. масово разпространени отпадъци (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори и масла). В него се извършва приемане на опасни битови отпадъци от домакинствата в общината и подобни на отпадъците от домакинствата, и временното им съхраняване до предаването им за последващо третиране.

Общинският пилотен център Левски е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване №ДК-07-Пл-44 от 12.11.2019 г. на Дирекция за национален строителен контрол /ДНСК/ за ползване на обект: „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци, Изграждане на малък пилотен център – Левски с подобект БКТП 20/0,4КВ, 1x25кВА, с местонахождение: УПИ XVIII-3474, кв. 159, с идентификатор 43236.401.3474 в землището на гр. Левски, община Левски, област Плевен. Същото е издадено въз основа на Протокол обр. 16 от 11.11.2019 г. за установяване годността за ползване на строежа, съставен от Държавна приемателна комисия, назначена със Заповед № ДК-08-Пл-49/28.10.2019 г. на Началника на РДНСК.

Приемането на опасните битови отпадъци се извършва от звено към ОП „БКС-Левски“ – гр. Левски, като в обхвата на проекта е предвидено освен директно приемане на самата площадка и приемане в мобилни събирателни пунктове. По силата на Договора с ПУДООС, община Левски е задължена да извършва събиране на опасни битови отпадъци с мобилни пунктове и от общините Никопол, Белене и Пордим. Съгласно Решение №178/29.12.2020г. на Общински съвет Левски са съгласувани цените за предлаганите услуги от Център за СВРСОВО – Левски. През януари и февруари 2021г. са сключени Договори с посочените общини за събиране на ОБО от тяхна територия, по графици, като е включена и допълнителна община – Павликени. Очаква се сключване на Договор и с Община Свищов, която също е извън обхвата на проекта.

На територията на общинския център няма да се извършва оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъците. За дейността на площадката е издадено Разрешение №РД-08-ДО-408-00/18.11.2019г. на РИОСВ Плевен. Видовете опасни битови отпадъци, които се приемат в центъра със съответните кодове, съгласно Наредба №2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците, са:

- 20 01 27* - бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества;
- 20 01 13* - разтворители
- 20 01 29* - перилни и почистващи смеси, съдържащи опасни вещества;
- 20 01 14* - киселини;
- 20 01 15* - основи;
- 20 01 17* - фотографски химични вещества и смеси;
- 20 01 19* - пестициди;
- 16 01 13* - спирачни течности;

- 16 01 14* - антифризни течности, съдържащи опасни вещества;
 20 01 31* - цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти;
 20 01 21* - флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак;
 15 02 02* - абсорбенти, филтърни материали (включително маслени филтри, неупоменати другаде), кърпи за изтриване и предпазни облекла, замърсени с опасни вещества;
 20 01 37* - дървесни материали, съдържащи опасни вещества;
 15 01 10* - опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества;
 20 01 33* - батерии и акумулатори, включени в 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03, както и несортирани батерии и акумулатори, съдържащи такива батерии;
 20 01 35* - излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти ;
 20 01 23* - излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорофлуоровъглеродороди;
 20 01 26* - масла и мазнини, различни от упоменатите в 20 01 25

Събраните и съхранявани отпадъци в центъра периодично се предават на площадки на други оператори, притежаващи съответните разрешения по чл.35 от ЗУО, за последващо третиране. За отпадъци с кодове: 20 01 35*, 20 01 23* и 20 01 33* е сключен Договор с „Топливо Инвест“ ЕООД за последващо оползотворяване, а за останалите кодове е сключен договор с „БалБок Инженеринг“ АД – гр. София. Пилотния център за събиране и съхранение на опасни битови отпадъци, обхваща 100% обхват на населението на община Левски.

В следващата таблица са представени събраните и предадени количества за опасни битови отпадъци за отчетната 2020 г.

Таблица 10 Събрани и предадени за обезвреждане, опасни битови отпадъци в общински център за разделно събиране на опасни битови отпадъци – гр. Левски, 2020 г.

Код на отпадъка	Наименование на отпадъка	Приети (тона)	Предадени (тона)	Налични към 31.12.2020 г.
15 01 10 *	опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	0,0003		0,0003
20 01 19 *	пестициди	0,0075		0,0075
20 01 21 *	флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,1522		0,1522
20 01 23 *	излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорофлуоровъглеродороди	1,4125	1,4125	
20 01 26 *	масла и мазнини, различни от упоменатите в 20 01 25	0,0105		0,0105
20 01 27*	бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества	0,258		0,258
20 01 31 *	цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти;	0,0545		0,0545

20 01 33 *	батерии и акумулатори, включени в 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03, както и несортирани батерии и акумулатори, съдържащи Такива батерии	0,1497	0,129	0,0207
20 01 35 *	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти;	6,9962	6,564	0,432

Източник: Община Левски

1.1.6. Други битови отпадъци, вкл. едрогабаритни отпадъци

Едрогабаритните отпадъци (ЕГО), като част от потока битови отпадъци се събират по заявка на граждани от ОП „БКС-Левски“ – гр. Левски. Част от тях се използват повторно от ОП „БКС- Левски“ или се раздават на социално слаби домакинства. Неподлежащите на възстановяване или рециклиране отпадъци се транспортира със смесения битов отпадък до РСУО – Санадиново. По данни на община Левски на година, ОП „БКС – Левски“ събира по заявки от жителите на общината, приблизително 2т./год ЕГО.

За текстилните отпадъци не е въведена организирана система за тяхното разделно събиране. Към момента общината не разполагат с инфраструктура за оползотворяването и разделното събиране на тези отпадъци.

Други отпадъци с битов произход са отпадъци от пепел и стурия. За територията на община Левски, тези отпадъци се събира в отделни обозначени контейнери, като през последната отчетна година, количеството на тези отпадъци е значително намалено, което е съпроводено с отпадането на значително количество контейнери. Към настоящият момент, община Левски е определила площадка, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, в която ще се извършва събирането и третирането на битови, строителни, едрогабаритни и биоразградими отпадъци. Предстои проектиране, изработване на ПУП и респективно изграждане на площадката.

1.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР)

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „*Строителни отпадъци*“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения“.

Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на

строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал. 3, т.5 от ЗУО).

Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най – късно от 01 Януари на 2020г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва:

- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кметът на общината контролира дейностите (чл.112, ал.1,т.1 от ЗУО), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, третирането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (*Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г*).

Общините имат възможност да приложат различни подходи за организация на дейността за изпълнение на ангажиментите им по отношение на строителните отпадъци от ремонтна дейност и съответно да ги регламентират в Наредбата по чл.22 от ЗУО. Общинският Съвет на общината приема наредба или тя е част от Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

На територията на община Левски към момента няма застъпена практика за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване. Липсва информация и за общо генерираните ОСР на територията на община, поради което не може да се направи констатацията за общото ниво на генериране и оползотворяване на ОСР на територията на общината. Отпадъци от ремонтна дейност в домакинствата – смесени строителни отпадъци се събират по заявка на гражданите от ОП „БКС-Левски“ – гр. Левски. Цените за извозване на отпадъци от Общинско предприятие „БКС – Левски“ се извършват с тракторно ремарке, и включват следните цени на услуги:

1. Пълно ремарке – 40 лв./курс;
2. Половин ремарке – 20 лв./курс;
3. Една четвърт ремарке – 10 лв./курс;

Извозването на отпадъци се извършва след предварително записване с точни данни за адрес и телефон за връзка в „БКС – Левски“.

Поради недостиг на специализирани контейнери в общината, част от смесените строителни отпадъци се събират и транспортират съвместно с битовите. Събраните количества през предходни години не са транспортирани до РСУО, а са извозвани до определени със заповед на кмета, терени. Според направен анализ в общинска администрация, разрешителни за депониране и количества отразени в ПУСО, генерираните годишно СО възлизат на около 1000 т./год. Проблем при управление на строителните отпадъци се явява, че част от ОСР се изхвърлят от гражданите на общината на нерегламентирани за целта места. Почистването на тези сметища става с финансиране от страна на общината по време на сезонни почиствания (пролет и есен). Обикновено средствата не достигат за пълно премахване на замърсяванията, а освен това при липса на достатъчно строг контрол процесът на замърсяване продължава и след акциите.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., в България все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рециклираните, оползотворените и депонираните строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници са непълни.

Съгласно НПУО и статистиката до момента, основното количество строителни отпадъци се генерира предимно от фирми занимаващи се със строителна и ремонтна дейност, както и от редица частни фирми – еднолични търговци и юридически лица. Делът на физическите лица, отделящи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначително спрямо другите количества. Като цяло, всички въпроси, свързани с ОСР извън отпадъците от ремонтна дейност на домакинствата са извън компетенциите на община Левски и въпросите за тяхната отчетност се решават на национално ниво.

1.3. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез.

За управление на отпадъците в България е създаден, национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ за отпадни води с период на действие 2014 – 2020 г., с основна цел да осигури рамка за планиране на национално ниво, както и разумен подход при определяне и прилагане на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайки. Планът анализира тенденциите на европейско ниво и тенденциите в България в т.ч. поставя национални цели и план за действие с мерки за постигането им.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., в периода 2008 – 2018 г. в България се наблюдава увеличение на количествата на образувани утайки от ПСОВ, като за разглеждания период образуваните количества утайки са най-ниските на ниво ЕС. Към момента в България се изпълняват заложените цели за рециклиране и материално оползотворяване на утайки в Плана за действие на Националния стратегически план за управление на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води в България. Не се изпълняват поставените цели в Националния стратегически план по отношение енергийно оползотворяване на утайките за 2018 г.

ПСОВ на територията на община Левски

Към настоящият момент в община Левски няма изградена ГПСОВ. Изготвен е само Проект: „Изграждане на ПСОВ за над 10 000 екв.ж., реконструкция и доизграждане на канализационна система в гр. Левски“, общ. Левски, обл. Плевен, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“, Приоритетна ос 1 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води”, Процедура BG161PO005/10/1.11/03/19 “Подготовка и изпълнение на проекти за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации над 10 000 екв. ж.”, Съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ № DIR-51011119-S006/15.04.2011г. между Министерство на околната среда и водите и Община Левски и сключеното допълнително споразумение към него не е осъществен втори етап от процедурата – СМР.

Единствено в гр. Левски има изградена канализация за отпадни води. Град Левски е агломерация с над 10 000 екв.ж, чиито отпадъчни води се заустват директно без пречистване в повърхностен воден обект. Съгласно Директива 91/271/ЕЕС от 21.05.1991г. за пречистването на градските отпадъчни води е необходимо да бъде изградено пречиствателно съоръжение. Отпадъчните води – битови, промишлени и дъждовни от смесената канализационна система на град Левски се отвеждат чрез три Потока в повърхностни водни обеми без пречистване. Поток 1 отвежда битовите, производствени и дъждовни води в река Осъм, формирани в Градската част, Североизточна и Източна промишлена зона. Поток 2 и 3 отвеждат отпадъчните води от южната промишлена зона на град Левски. Необходимо е преустановяване на заустването на отпадъчните води от Потоци 2 и 3 и включването им към Поток 1, респективно отвеждането на Потока към ПСОВ. В момента функционира и Поток 2.

1.4. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ

Отпадъците, които се генерират на територията на лечебните и здравните заведения се дефинират в две категории медицински отпадъци:

Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства - Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклени

и пластмасови банки от физиологични разтвори, които не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/смеси или замърсени с опасни вещества/смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/клиники и лаборатории за особено опасни инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/отделения.

Опасни отпадъци от лечебни и/или здравни заведения - Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; отпадъци от остри предмети и отпадъци, съдържащи опасни химични вещества/смеси.

Основен генератор на болнични отпадъци в гр. Левски е Многопрофилната болница за активно лечение – Левски ЕООД. В лечебните и здравните заведения на територията на общината е въведена система за разделно събиране на отпадъците от медицинската дейност. Води се отчетност на генерираните и предадени за обезвреждане отпадъци, съгласно изискванията на Наредба №1/2014г. Предаването им за последващо третиране се извършва по договор с лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закон за управление на отпадъците. Болничните отпадъци се третират и в автоклавна инсталация в “УМБАЛ Д-р Георги Странски” ЕАД, гр. Плевен. Обезвреждането на болничните отпадъци става чрез автоклавиране, процес основаващ се на стерилизация с наситена пара при висока температура и налягане.

Изводи и препоръки:

- В община Левски всички населени места от общината са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване;
- През последните години в община Левски не се очертава ясна тенденция по отношение на увеличението или намалението на количествата събрани битови отпадъци. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за разглеждания период.
- Изчислената норма на натрупване за 2019 и 2020 г. в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 3 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.
- Съгласно морфологичния анализ на отпадъците с най-голям относителен дял в битовите отпадъци на общината имат фракциите -градинските отпадъци

(36,72%), следвани от ситната фракция < 4 см (31,73%), пластмаса (7,10%) и инертни отпадъци > 4 см (4,22%).

- В община Левски липсва интегрирана система за управлението на отпадъците. Необходимо е да бъде създадена необходима организация, включително да бъде назначени служители, чийто основни задължения да бъдат свързани с управлението на отпадъците – да водят отчетност за вида и количествата отпадъци (в т.ч. строителни), третиранни, депонирани, рециклирани и др. отпадъци; да правят необходимите разчети, анализи и планове за екологосъобразно управление на отпадъците и за постигане на целите, поставени в законодателството;

2. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализа на инфраструктурата по управление на отпадъците е структуриран по пътя на отпадъка в следната последователност:

- Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци – разгледани са съдове на битови отпадъци, транспортна техника за сметосъбиране и сметоизвозване и др.
- Съоръжения за третиране на отпадъци – инсталации за предварително третиране/сепариране, инсталации за компостиране;
- Депа за битови отпадъци;

За целите на настоящият анализ е ползвана информация от програми, доклади и отчети на община Левски по управление на отпадъците, информация от интернет страницата на РИОСВ - Плевен, ИАОС, МОСВ и др. За разработване на настоящият анализ е ползвана информация и от национални стратегически и програмни документи – НПУО 2021 – 2028 г., ръководство за управление на едрогабаритни отпадъци и др.

2.1. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Общинската системата за сметосъбиране и сметоизвозване в община Левски обхваща 100% от населението на общината. Генерираните битови отпадъци от домакинствата се събират в стандартни съдове за битов отпадък, конструктивно пригодени за сметосъбиращата техника в общината. Използват се следните по вид съдове за събиране на битови отпадъци:

- Еднофамилни съдове с вместимост 0,110 м³ и 0,120 м³;
- Контейнери тип „Бобър“ с вместимост 1,1 м³;
- Тротоарни кошчета;

В жилищните комплекси за събиране на отпадъци се използват предимно съдове с вместимост 1,1 м³. Тези съдове се поставят на широки улици или на места с уширения

на тротоарите тип „джоб“. През годините в община Левски се закупуват само пластмасови кофи с вместимост 1,1 м³, с които поетапно се подменят закупените през годините поцинковани такива.

Общият брой на наличните съдове за сметосъбиране в общината и графика на тяхното извозване е представен в следващата таблица:

Таблица 11 Съдове и честотата на обслужване

№	Вид контейнер	Собственост	Обем м ³	Брой	Честота на обслужване на контейнерите
1	Еднофамилни кофи	Община Левски	0,110 и 0,120	3397	Веднъж седмично
2	Тип «Бобри»	Община Левски	1,100	828	Веднъж седмично за град Левски (в квартал Централен два пъти седмично). За населени места три пъти месечно.

Източник: Община Левски

Работния обем на сметосъбиращите автомобили варира от 5 м³ до 25 м³ и е съобразен с редица ограничителни фактори – състояние на транспортната инфраструктура, обем и вид на отпадъците, разстояние и подход до регионално депо и др.

В следващата таблица е представен броя и вида на сметосъбиращите автомобили, които се използват в община Левски:

Таблица 12 Технически характеристики на използваните транспортни средства в община Левски

№	Вид на транспортното средство	Технически характеристики на транспортното средство		
		Година на производство	Брой	Собственост
1	IVECO ML 180 E 25	2016	1	ОП БКС
2	IVECO AD260S36T/PS Евро 5	2015	1	ОП БКС
3	ISUZU HKP	2003	2	ОП БКС
4	VOLVO FM 12	1996	1	ОП БКС
5	MERCEDES 2524L	1995	1	ОП БКС
6	ГАЗ 53-А	1985	2	ОП БКС
7	RENAULT MASTER	2019	2	Община Левски

Източник: Община Левски

Голяма част от автопарка за транспортиране на битови отпадъци е на възраст повече от 5 години, като процентното разпределение и броя на транспортните средства в зависимост от годината на производство е както следва:

- до 5 години – 20 % (2 бр.);
- между 5 и 10 години – 20 % (2 бр.);
- между 10 и 20 години – 20 % (2 бр.);
- между 20 - 30 години – 20% (2 бр.);

- над 30 години – 20 % (2 бр.)

Деятостта на община Левски по сметосъбиране и сметоизвозване е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че да обхване 100% от населението на общината и да осигури необходимата честота на извозване, която да не допуска препълване на контейнерите. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване в общината се осъществяват от ОП „БКС – гр. Левски“, съгласно Заповед № 916 от 29.10.2020 г. на кмета на община Левски.

За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло община Левски има сключен договор с организация по оползотворяване - „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД. Всички райони/квартали на гр. Левски в т.ч. селата Малчика, Българене, Обнова и Асеновци са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на общината трицветните контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки към 2020 г. са разположени в общо 46 точки, както следва:

- гр. Левски - 31 точки.
- с. Обнова - 5 точки;
- с. Малчика – 3 точки;
- с. Асеновци – 4 точки;
- с. Българене – 3 точки;

Във всяка точка са поставени три вида контейнери: зелен за стъкло, жълт за хартия и картон и син за пластмаса и метал. Транспортирането на отпадъците от опаковки се извършва от подизпълнител – външен контрагент за общината – „Евро Инпекс Варна“ ООД- гр. София. Графика за извозване на контейнерите е следния: за жълт контейнер – два пъти месечно, за син контейнер – веднъж месечно, за зелен контейнер – веднъж, до два пъти годишно.

2.2. Съоръжения и инсталации за третиране на битови отпадъци – инсталации за предварително третиране/сепариране, инсталации за компостиране

Към настоящият момент на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци – Регион Левски/Никопол са изградени и функционират:

1. Инсталация за сепариране - разположена в сграда за ръчно и механично сепариране на територията на РСУО Левски/Никопол с обща площ от 3 966,82 м², в която са разположени следните участъци и съоръжения:

- Участък за приемане на отпадъци ;
- Контролна зала на кота;
- Производствен участък
- Сортировъчна кабина 1;

- Сортировъчна кабина 2;
- Клетките за отпадъци под сортировъчна кабина 2
- Помещение за електрически трансформатори
- Помещение за електрически разпределителни табла
- Общо складово помещение
- Помещения за персонал – (стая за почивка, кухненски бокс, съблекални, бани)

В Инсталация могат да се сепариране смесени битови отпадъци с код 20 03 01, съгласно Наредба №2 за класификация на отпадъците. На изход от инсталацията се отделят оползотворими компоненти като хартия и картон; пластмаси; метали; стъкло, както и горими отпадъци (RDF) и биоразградима фракция, в общо количество до **23 272 t/y** и/или **121,5 тона/ден/24 часа при 240**, съгласно технологията и КР №500-Н0/2014 г., актуализирано с Решение № 500-Н0-И0-А1/2020 г.

Процесът, от който се получават рециклируеми продукти, се провежда в рамките на участъка за механично сепариране и ръчно сортиране. Смесените твърди отпадъци се третират на една сортировъчна механична производствена линия, която сепарира отпадъците в 6 потока отпадъчни продукти:

- Потокът на органичните вещества, който се получава от барабанното сито и се довежда чрез транспортър, преминавайки под финален магнитен сепаратор се подава за последващо компостиране;
- Остатъчната фракция, която се получава от материалите, задържани от барабанното сито, след като са преминали през кабина за ръчно сортиране се прекарва отново под магнитен сепаратор. След това се довежда до сепаратор за цветни метали;
- Поток от желязосъдържащи материали, който е получен от три отделни точки на магнитната сепарация се събира в контейнери;
- Потокът от рециклируеми материали (хартия, пластмаси и стъкло), които се получават при ръчно сортиране се пресова и балира;
- Алуминиеви отпадъци се сортират чрез сепаратор за цветни метали, разположен след кабината за ръчно сортиране, след това се събират в контейнер;
- Потокът на „остатъчна фракция“ (гуми, кожа, текстил и др.) се отделя за обезвреждане на депото;

1.1. Балираща машина - разположена в сградата на инсталация за сепариране, след сепариращата инсталация, съобразено с технологичния поток на отпадъците. Пресата е с капацитет: **3 282 т/год.** или **13,68 т/ден/24 часа** при 240 дни в годината. Тя е предназначена за пресоване и балиране на рециклируеми материали, като: смесена хартия, картон, пластмасово фолио, PET бутилки и други пластмаси. Машината се

пълни с помощта на захранващ бункер от верижен транспортър към сепариращата инсталация.

Количествата третирувани отпадъци в сепариращата инсталацията за периода 2016 – 2020 г., общо за всички общини, част от Регион Левски/Никопол е както следва:

Таблица 13 Общо количество третирувани отпадъци в инсталацията за сепариране на територията на РСУО Левски/Никопол

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо отпадъци, третирувани в инсталацията (тона)	7666,99 т.	17 387,32	17 348,80	19 122,72	21 919,58
В т.ч. отпадъци на изход от инсталацията					
1.отделени за рециклиране (т)	447,30	1 008,20	1 060,92	1 229,50	1 252,53
2.отделени за енергийно оползотворяване (т)	0	0	0	0	0
3. отделени за друго оползотворяване (дейности с код R10)					
4.отделени примеси за обезвреждане – депониране (т)	4115,15	8 664,90	8 792,18	9 500,52	12 473,47

Източник: Община Левски

Във връзка с постигането на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО, в следващите таблици е представена справка на количествата рециклируеми отпадъци, общо за територията на община Левски (дялово участие на община Левски в изпълнение на целите по чл.31, ал. 1, т.1 от ЗУО):

Таблица 14 Количества на рециклируемите отпадъци общо за територията на община Левски в изпълнение на целите по чл. 31, ал.1, т.1 от ЗУО

година	2016	2017	2018	2019	2020
Хартия и картон	26,42 т.	35,7	32,94	57,19	77,53
Пластмаса	63,24 т.	91,95	68,42	93,39	106,16
Метали	14,62 т.	19,93	14,26	21,69	24,96
Стъкло	21,31 т.	38,32	31,63	44,99	40,58
Общо	125,59 т.	185,9	147,25	217,26	249,23

Източник: Община Левски

Таблица 15 Процентно съотношение (дял за община Левски) в изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО

година	2016	2017	2018	2019	2020
% отделени за рециклиране (общо)	28.07 %	18.4 %	13.8 %	17.6 %	19.8 %

2. Инсталация за компостиране - с проектен капацитет от **57,84 тона/ден/24 часа** или **13 882 тона/год**, при 240 дни в годината. Инсталацията е предназначена да третирана на зелени отпадъци (от порядъка на 5 879 т/год. по проектни данни), с цел производството

на компост за собствени нужди на общините от Регион Левски(Никопол) и за третиране на биоразградими отпадъци получени от инсталацията за сепариране (в прогнозни количества от 8 003 т/год.), с цел производства на стабилизирана органична фракция, като алтернативен заместител на земните маси, използвани при технологичното запръстяване на депонирани неопасни отпадъци в Клетка 1.

Въведената в експлоатация площадка за компостиране е изградена и обхваща общо 5 зони, както следва:

- 1-ва зона - закрито метално хале, предназначено за прием на отпадъци;
- 2-ра зона – открит циментов участък, разделен посредством масивни преградни стени на шест клетки, предназначени за интензивно компостиране в статични купове покрити с полу-пропусклива мембрана с принудителна аерация;
- 3-та зона – открит циментов участък, разделен посредством масивни преградни стени на три клетки, предназначени за стабилизация на покритите с полу-пропусклива мембрана компостни купове;
- 4-та зона – метален навес с три преградни секции – предназначени за зреене на компостният материал;
- 5-та зона – метален навес с три преградни секции – за временно съхранение на готовата продукция (компост и/или стабилизирана органична фракция от МБТ).

Компостиращата площадка е оборудвана с машини за: рязане, пресяване и смесване, както и със система за принудителна аерация на компостните купове, работеща под налягане, която се състои от перфорирани тръбопроводи, сонди за автоматичен контрол на температурата и съдържанието на кислород в компостния материал и вентилатори осигуряващи дифузия на въздух в статичните купове, които купове във фазите на интензивно компостиране и стабилизация са покрити с полу-пропусклива мембрана, която осигурява на покритите купове: защита от дъжд и слънце/контрол на влага; разделяне на дъждовните води от инфилтратата; положителното налягане под покритието подобрява разпределението на въздуха; висока степен на контрол на миризмите и вредни емисии в атмосферния въздух; висока производителност на малка площ. Вентилацията се управлява автоматизирано от компютърна система за автоматичен контрол на съоръжението.

2.1. Шредерна инсталация - предназначена за раздробяване (шредирание) на отпадъците постъпващи на площадката за компостиране, с проектен капацитет: **5 879 т/год. зелени отпадъци** и отделно на **192 т/год. едрогабаритни отпадъци** (получени от инсталацията за сепариране на смесени битови отпадъци), т.е. с общ капацитет – **6071 т/год.** или **25,30 т/ден/24часа** при **240 дни** в годината. Шредерът е предназначен за раздробяване и намаляване размерът на частиците на постъпващите биоразградими отпадъци, с цел минимизиране на техният обем и първичната им подготовка за преминаване през последващ процес на компостиране.

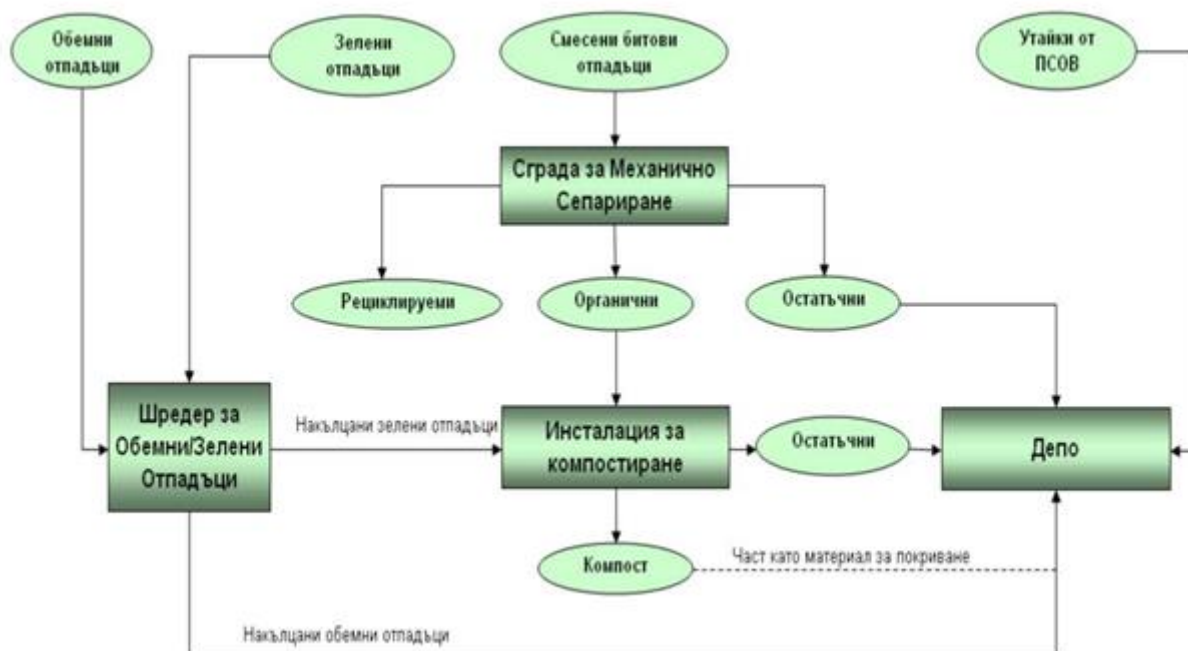
Количество третираны отпадъци в инсталацията за компостиране за периода 2016 – 2020 г., общо за всички общини, част от РСУО Левски/Никопол е както следва:

Таблица 16 Общо количество третираны отпадъци в инсталацията за компостиране на територията на РСУО Левски/Никопол

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо биоразградими отпадъци, третираны в инсталацията (тона)	3376,17 +17,00т.- зелени	7 714,22 + 66,14 зелени	7 495,70 +11,94 зелени	7 975,70 +17,12 зелени	9 238,50 + 9,64 зелени
в т.ч: отпадъци на изход от инсталацията					
1.получен компост за крайно потребление(т)	0	8,72	27,64	5,40	10,26
2.структурен материал за компостиране(т)	3376,17	7 714,22	7 495,70	7 975,70	9 238,50

Източник: Община Левски

На фигурата по-долу е представена Технологична схема за третиране на отпадъците в РСУО, площадка ПИ №280011 в землището на с. Санадиново, община Никопол.

Фигура 1 Технологична блок-схема за третиране на отпадъци в РСУО Левски/Никопол

2.3. Инсталации за оползотворяване на сметищен газ

Към датата на въвеждане в експлоатация от системата за управление на биогаз на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци – регион Левски/Никопол са изградени само: системата за събиране и разпределяне на биогаз, вкл. мрежа от тръби, отводняващо устройство и газова подстанция, доставена и монтирана системата (инсталацията) за изгаряне на биогаз. Газосъбирателната отвеждаща система е

планирана за поетапно изграждане във всяка една от трите клетки на депото, започвайки от 1-ва клетка, с цел събиране на биогаза, през целия жизнен цикъл на регионалното депо.

Общият брой на газовите кладенци в Клетка 1 по проектни данни е 7 бр. Като основата на всеки вертикален газов кладенец ще започва след депонирането и достигането на плътен слой от отпадъци с дебелина 2 м, над дренажния слой, предназначен за улавяне на инфилтратата от отпадъчното тяло, а запечатването с газонепропусклива стоманобетонна плоча и газоотвеждаща тръба ще става след достигане на проектната кота на запълване във височина на клетката (в изпълнение на част: „Технологична“, подобект: „Управление на биогаза“ от Работния проект на Регионалната система.

През 2018 г. в Клетка 1 е започнато изграждането на 3 броя вертикални газови кладенеца при спазване на технологичното задание. През отчетната 2019 г. в Клетка 1 в процес на изграждане са общо 4 броя вертикални газови кладенеца (в това число и тези започнати през 2018 г.) при спазване на технологичното задание.

Инсталацията за обезвреждане на биогаз (сметищен газ) чрез високо-температурно изгаряне е от модела: INCHT 300 RBT – със закрит факел на изгаряне е със следните параметри:

- дебит – 300 m³/h;
- налягане на входа – 100 mbar;
- налягане на изхода -100 mbar;
- диференциално налягане – 200 mbar;
- инсталирана мощност – 5,5 kW;
- ел. напрежение – 380 V;
- температура на горене - 850°C – 1100 °C;
- мощност на горене – 300-1500 kW
- диапазон на работа – 60-300 m³/h с CH₄ до 50%
- възможност за експлоатация – от 1:5 от номиналния си капацитет
- минимално съдържание на CH₄ – 25%.

2.4. Площадки на разделно събрани отпадъци

Съгласно ЗУО, кметът на общината отговаря за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата в т.ч. едробагаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината. В населените места с районно делене площадките следва да съответстват най-малко на броя на районите, така че предлаганите услуги да бъдат достъпни за жителите на общината. На територията на общината са разположение следните площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, както следва:

Таблица 17 Площадки за отпадъци от хартия и картон, пластмаса и метали

№	ДАНИИ ЗА ФИРМАТА	Разрешение № и дата	Местонахождение на площадката
1	“ФЕНИКС НОРД БГ” ЕООД БУЛСТАТ: 203143888	Решение №08-ДО-359-02 от 05.04.2017г.	Площадка №4, област Плевен, община Левски, град Левски Индустриална зона, ПИ с идентификатор: 43236.401.3162
2	“ФЕНИКС ЛВ” ЕООД БУЛСАТ: 200218759	Решение №08-РД-167-03 от 12.12.2016г.	Площадка №2, община Левски, гр. Левски, ПИ с идентификатори: 43236.401.1127, 43236.401.1129, 43236.401.1130

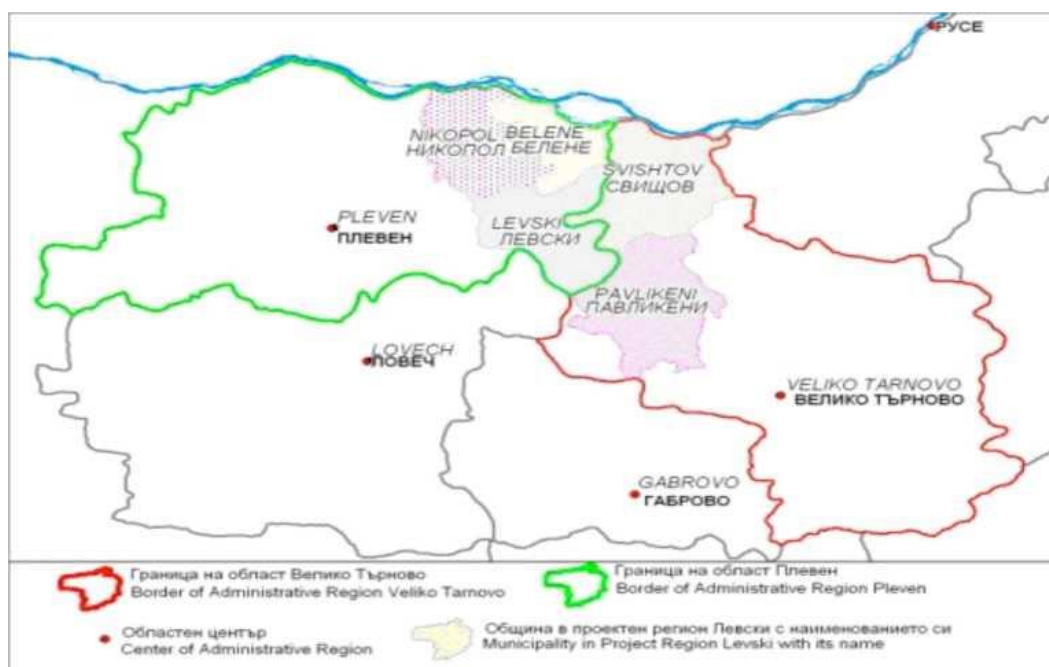
Източник: Община Левски

Към настоящият момент, община Левски е определила площадка, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, в която ще се извършва събирането и третирането на битови, строителни, едрогабаритни и биоразградими отпадъци. Предстои проектиране и изработване на ПУП за реализация на площадката. Съгласно ЗУО, при неизпълнение изискванията за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата по ал. 3, т. 11 от ЗУО размерът на отчисленията по чл. 64 се увеличава с 15 на сто за периода до отстраняване на неизпълнението.

За събирането и съхранението на опасни битови отпадъци, на територията на община Левски от 2019 г. функционира и пилотен център за разделно събиране и съхраняване на опасни битови отпадъци е с годишен капацитет от 6т. опасни битови отпадъци (при максимално количество генерирани опасни битови отпадъци около 50т.) и 6т. масово разпространени отпадъци (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори и масла). В него се извършва приемане на опасни битови отпадъци от домакинствата в общината и подобни на отпадъците от домакинствата, и временното им съхраняване до предаването им за последващо третиране.

2.5. Регионално депо за отпадъци – Регион Левски/Никопол

Община Левски е част от Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Левски/Никопол, заедно с общините Никопол, Белене, Свищов и Павликени. Общините част от региона обхващат територия от общо 2363,3 кв. км, с население от 86 368 жители към 31.12. 2020 г. (фигура 2)

Фигура 2 Административни граници на общините от РСУО Левски/Никопол

С протокол №1 от 31.05.2013 г. се учредява „Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Левски(Никопол)“ с което се приемат Вътрешните правила за работа на сдружението. С Протокол №11 от 04.11.2016г. на Общото събрание на РСУО Левски/Никопол/, и Решение№2 се определя делът на всяка от общините членове на сдружението както следва: Община Никопол- 8,77% , Община Белене – 9,72%, Община Свищов – 40,25%, Община Левски – 18,78%, и Община Павликени – 22,48%.

Регионалното депо за неопасни отпадъци, регион Левски (Никопол) е разположена в ПИ №280011, ЕКАТТЕ 65320, на 2,6 км от с. Санадиново, община Никопол. Имотът е с обща площ от 173,981 дка, от които площта на депото е - 51 199 кв.м.

Съгласно КР №500-Н0-2014 г., общата площ на площадката за депониране е 51 199 кв.м, с обем 508 875 куб.м и общ капацитет 407 100 тона/за 20 години. Прогнозно, очакваният годишен проектен капацитет е 20 355 т/год. при 240 дни в годината или 84,82 т/ден/24 часа средно количество депонирани отпадъци.

Таблица 18 Капацитет на РДНО Левски/Никопол

	Капацитет (т/24 ч.)	Капацитет (т)
Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол), включваща		407 100
- Клетка 1	84,82	101 775
- Клетка 2 (не е изградена)		162 840
- Клетка 3 (не е изградена)		142 485

Източник: КР №500-Н0-2014 г.,

Обекта “Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол)” е изграден по проект №DIR-5112122-3-68 „Изграждане на регионалната система за

управление на отпадъците в регион Левски (Никопол)”, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ №DIR-5112122-C006/22.08.2012 г. по Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.” Оператор на инсталацията и титуляр на разрешителното е Община Никопол като водеща община по проект №DIR-5112122-3-68 „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол)”, финансиран по договор за безвъзмездна финансова помощ №DIR-5112122-C006/22.08.2012 г. по Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Държавния бюджет на Република България.

Строителството на трите клетки е планирано за поетапно изпълнение, започвайки от Клетка 1. По тази причина в рамките на ОП „Околна среда 2007 – 2013 г.” е изградена и въведена в ефективна експлоатация, считано от 01.06.2016 г. само Клетка 1, заемаща площ от 18,5 дка, с общ капацитет 101 775 тона/за 5 год., при очакван прогнозен годишен капацитет: 20 355 тона/год. и дневен капацитет: 84,82 тона/24 часа.

Към настоящия момент всички жители на общините са обхванати в системата за организирано събиране и транспортиране на смесен битов отпадък. Годишните количества на смесените битови отпадъци, генерирани от населението на общините Никопол, Белене, Левски, Свищов и Павликени на вход на сепариращата инсталация за последните 5 години са както следва:

Таблица 19 Годишни количества смесени битови отпадъци, постъпващи на вход в инсталацията за сепариране

година	2016	2017	2018	2019	2020
смесен битов отпадък с код 20 03 01, тон	7666.99	17 387,320	17 348,800	19 122,720	19 122,720

2.5.1. Сгради и съоръжения на територията на РДНО Левски/Никопол

- Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) - Предназначена за пречистване на смесен поток (производствени, инфилтратни, битово-фекални) отпадъчни води.

Технологичната схема на пречиствателната станция за смесени отпадъчни води се състои от следните елементи:

- Изравнителен резервоар (басейн за събиране, хомогенизиране/пресяване);
- Непроточен реактор с циклично действие (SBR* реактор);
- SBR изходящ резервоар;
- Инсталация за обратна осмоза (RO)
- Резервоар за чиста вода, оборудван с 2 бр. хидрофорни помпи подаващи вода за оросяване на биофилтрите;

- Резервоар за уплътняване на утайки (утайкоуплътнител),
 - Система за обезводняване на утайки, включваща и 1 бр. камерна филтър-преса;

 - Техническа сграда към пречиствателната станция за отпадъчни води - техническата сграда обслужва пречиствателната станция за отпадъчни води и е разположена на същата площадка. Състои се от четири самостоятелни помещения със собствен вход от обща външна площадка. Функционалното им предназначение е свързано с работата на пречиствателната станция - помещение за химикали, склад-работилница, помещение за електротабла и офис със санитарен възел.

 - Техническата сграда за обезводняване на утайки - Разположена е на площадката на пречиствателната станция, южно от техническата сграда на пречиствателната станция. Техническата сграда за обезводняване на утайки е част от технологичния процес на пречиствателната станция за отпадъчни води

 - Навес за резервоара за сярна киселина - Навесът за резервоара за сярна киселина е разположен на площадката на пречиствателната станция за отпадъчни води, южно от нея и в непосредствена близост до контейнера за нанофилтрация.

 - Контролно-пропускателният пункт и охрана – КПП е разположен на входа на Регионалната система, при електронните везни, по средата между входящите и изходящи пътни ленти. Контролно-пропускателният пункт е разположен на височина 1,05м., с добра видимост към двете посоки на движение. Тук се намират мониторите, свързани с електронните везни, които отчитат товарите на влизащите и излизащи камиони. Сградата съдържа едно основно работно помещение, санитарен възел и предверие с малък кухненски бокс. Външни площадки със стълби осигуряват двустранен достъп на работното помещение и предверието. Площадките са обезопасени с метални парапети с височина 1,05 м. Отоплението в сградата на контролно-пропускателния пункт се осъществява с климатик в работното помещение и електрически конвектори в спомагателните.

 - Административно-битовата сграда - Разположена е южно от входа на Регионалната система. Сградата е ситуирана на една площадка с работилницата и резервоара за противопожарни нужди. Функционалното предназначение на сградата е да обслужва административния и оперативен персонал. Тук са разположени: лаборатория, офиси, централен диспечерски пункт, заседателна зала, санитарни възли и стая за почивка с кухненски бокс на самообслужване.
- Сградата е с масивна стоманобетонова конструкция, скатен дървен покрив, тухлени фасадни и преградни стени. Отводняването на покрива е с олуци, водосборни казанчета и външни водосточни тръби, включени в площадковата канализационна система.

- **Работилница и мивка за камиони** - Разположена е южно от входа на Регионалната система. Сградата е ситуирана на една площадка с резервоара за противопожарни нужди и административно-битовата сграда. Работилницата съдържа едно работно помещение за ремонт на камиони и други транспортни машини, обслужващи депото, площадката за компостиране и инсталацията за сепариране; склад за инструменти и материали; предверие и санитарен възел за обслужващия персонал. Предвиден е каломаслоуловител, през който ще преминават замърсените отпадъчни води от работилницата и мивка за камиони.
- **Съоръжение за измиване на гуми** – представлява стоманобетонено съоръжение, състоящо се от подход с наклон към метална решетка, резервоар за мръсните води и изпразваща шахта, през което задължително преминават сметоизвозващите коли за дезинфекция на гумите.
- **Площадки за временно съхранение на хумус и земни маси** - разположени са западно от клетка 1 за депониране
- **Вътрешни пътища** - Площадката се обслужва от двулентов път, завършващ в източната част с обръщало с размери 14/14 м. Осигурен е транспортен достъп до всички подобекти. Радиусите на всички хоризонтални и вертикални криви на вътрешноплощадковите пътища са съобразени с типа на превозните средства и скоростта на движение.
- **Открити площадки за временно съхранение на земни маси**, предназначени за технологичното запръстяване на депонирани неопасни отпадъци и повърхностно запечатване /хумусен слой, отделен при строителните работи/. Площадките са разположени в непосредствена близост до Клетка 1;
- **Навес за готова продукция**, разположен на площадката за сепариране, западно от нея. Навесът е предназначен за готовата продукция получена от комбинираната инсталацията за сепариране. В него се извършва временно складиране на отсортирани рециклируеми и оползотворими отпадъчни материали преди да се транспортират към предприятия за последваща преработка извън границите на РДНО;
- **Биофилтри** - разположени северно до сградата на комбинираната инсталация за сепариране, предназначен да пречиства въздуха от комбинираната инсталация за сепариране;

- Метеорологична станция, разположена в южната част на РСУОРЛН, в непосредствена близост до резервоар за питейно-битови и, технологични и противопожарни нужди, чиито показания се отчитат дистанционно от автоматична система находяща се в административната сграда на РДНО;

Изводи и препоръки:

Анализа на състоянието и развитието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци дават основание да се направят следните изводи и препоръки:

- Община Левски е осигурила съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци, която обслужва 100% от населението на общината;
- На територията на общината се прилага система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, стъкло и метал, посредством сключен договор с организация по оползотворяване – «Екопак България» АД, изпълнявана чрез подизпълнител – «Евро Инпекс Варна» ООД- гр. София“
- В рамките на проект „Проучване и разработване на пилотни модели за събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци“, в община Левски е изграден пилотен център за събиране и съхранение на опасни отпадъци от бита с капацитет - бт. опасни битови отпадъци и бт. масово разпространени отпадъци (ИУЕЕО, НУБА)
- На територията на общината са осигурени площадки за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. Предстои да бъде изградена площадка в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО;
- Приключено е изграждането на инфраструктура за управление на битовите отпадъци на територията на РСУО Левски/Никопол, включващо изграждането на първа клетка от регионалното депо;
- На територията на РСУО Левски/Никопол са изградена и функционира инсталация за сепариране на смесени битови отпадъци и инсталация за компостиране на зелени/биоразградими, които обслужват общините част от РСУО;

3. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ

Анализа на институционалния капацитет в община Левски цели да даде отговори на следните въпроси:

- Изпълняват ли се отговорностите на общината в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове, кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците;
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъците и на тяхната техническа и информационна обезпеченост;

- Кои са основните предизвикателства пред общината при осъществяването на функциите за отпадъците
- Кои са основните препоръки за подобряване на ефективността от дейността на общината и организационното структуриране на администрацията и подобряване на институционалния капацитет.

За осигуряване на информация за анализа за събрани и проучени национални и ведомствени документи, регламентиращи отговорностите на общините за управление на отпадъците в т.ч. събиране и анализ на отчетни документи и данни за персонала, ангажиран с функциите по управление отпадъците в община Левски.

3.1. Анализ на функциите на общината по управление на отпадъците

Структурата на общинската администрация, отговорна за политиката по управление на отпадъците, съответства на общоприетото устройство на администрацията в България. В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общината – дирекции и отдели.

В ЗУО и по-специално чл. 19 са разгледани и подробно разписани задълженията на общините по управление на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалния капацитет на община Левски с акцент върху контролните функции на общината.

В община Левски, според разпределението на дейностите, които извършва при подпомагане на органа на местната власт, общинската администрация е разделена на обща и специализирана. Към общата администрация се отнася Дирекция „Бюджет, финанси и счетоводство“, включваща финансов контролър, сектор „Счетоводство“, сектор „Бюджет и финанси община“, сектор „Бюджет и финансови кметства“, сектор „Административно и организационно-техническо обслужване“. Функциите по управление на отпадъците се изпълняват от специализирана администрация – Дирекция „Градоустройство и архитектура“, сектор „Общинска собственост и екология“, функция „Екология, озеленяване и чистота“. (фигура №3).

КМЕТ НА ОБЩИНА НА ЛЕВСКИ	
✚	Заместник кмет по социална и икономическа дейност
✚	Заместник кмет по градоустройство и строителство
✚	Секретар на община
✚	Кметове на кметства и кметски наместници
✚	Главен архитект
✚	Вътрешен одитор
✚	Секретар МКБППМН
ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ	
Дирекция "Бюджет, финанси и счетоводство"	
	<u>Обща администрация</u>
1. Отдел " Бюджет, финанси и счетоводство"	
* финансов контрол	
* сектор "Счетоводство"	
* сектор "Бюджет и финанси община"	
* сектор "Бюджет и финанси кметства"	
* сектор "Административно и организационно - техническо обслужване"	
	<u>Специализирана администрация</u>
2. Отдел "Местни данъци и такси и граждански регистрации"	
* сектор "Местни данъци и такси"	
* сектор "Граждански регистрации община"	
* сектор "Граждански регистрации кметства"	
СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ	
Дирекция "Градоустройство и архитектура"	
1. Отдел " Териториално и селищно устройство, общинска собственост , хуманитарна и социална политика"	
* сектор "Териториално и селищно устройство"	
* сектор "Общинска собственост и екология"	
* сектор "Хуманитарна политика"	
* сектор "Социални дейности"	
2. Отдел "Европейски фондове, проекти и обществени поръчки"	
* сектор "Управление на проекти"	
* сектор "Осъществяване на обществени поръчки"	

В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да бъдат групирани в следните направления на компетентност:

- Функции по политики за отпадъците – разработване на общински програми и нормативни документи;
- Функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата.
- Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;

3.1.1. Разработване на общински програми и нормативни документи

Съгласно изискванията на националното законодателство, общината е задължена да разработва следните документи в областта на управлението на отпадъците:

- *Програма за управление на отпадъците (ПУО)*

Кмета на общината, съгласно чл. 52 от ЗУО, има задължение да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община. Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда, като се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия при които е създадена.

Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община в изпълнение на изискванията по глава втора, раздел III от ЗУО. Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, могат да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Управлението на отпадъците в общините досега се осъществяват с програми, които са разработени в съответствие със ЗУО и Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 -2020 г. Съгласно изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците за община Левски е разработена „Програма за управление на отпадъците с период 2014 -2020 г. Плана за действие към програмата обхваща периода 2014 – 2020 г., като включва основни мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в програмата цели. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите, заложи в програмата.

Отговорното структурно звено в община Левски за разработване на програмата за управление на отпадъците е Дирекция „Градоустройство и архитектура“, сектор

„Общинска собственост и екология“, функция „Екология, озеленяване и чистота“. Функция „ЕОЧ“, отговаря и провеждане на процедура по преценка необходимостта от екологична оценка на програмата по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Приета с ПМС №139 от 24.06.2004 г., изм. ДВ., бр. 70 от 7 август 2020 г.).

- **Наредба по чл. 22 от ЗУО**

Съгласно чл. 22 от ЗУ, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Сега действащата Наредба за управление на отпадъците за територията на община Левски е приета с решение №541/31.07.2014 г. на Община Левски. Наредбата урежда:

- правата и задълженията на общинската администрация;
- изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.
- контролът, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на настоящата наредба.
- определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови (ТБО) и строителни отпадъци (СО), включително биоразградими отпадъци (БРО), биоотпадъци (БО), опасни битови отпадъци (ОБО), масово разпространени отпадъци (МРО), на територията на община Левски, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.
- екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Левски с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното

въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване на приоритния ред (йерархия) за управление на отпадъците;

Аналитичния преглед на общинската наредба за управление на отпадъците показва, че отговаря на определените в чл. 22 от ЗУО, най-съществени изисквания за съдържание на общинските наредби.

- *Основни функции свързани с управлението на отпадъците*

Основните функции, свързани с изготвянето на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците в община Левски са възложени на дирекция „Градоустройство и архитектура“, функция „Екология, озеленяване и чистота“. Основните функции по управление на отпадъците се изпълняват от функция „ЕОЧ“ към сектор „Общинска собственост и екология“, Дирекция „ГиА“. Дирекцията осъществява взаимодействие с други компетентни органи във връзка с изготвянето и прилагането на планови и нормативни документи – МОСВ в т.ч. при планиране и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, ПУДООС, относно финансиране на мерки и дейности по управление на отпадъците, с РИОСВ за съгласуване на програма за управление на отпадъците на общината; на инвестиционни предложения в областта на управлението на отпадъците и за преценка необходимостта от ЕО, ОВОС и ОС.

Цялостната координация на процесите по разработването, актуализирането и изпълнението на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, както и на дейностите за изготвяне на актуализиране на Наредбата по чл. 22 от ЗУО при промяна в нормативните изисквания е възложена на зам. кмет на общината. Контрол по населените места по Наредба №11 за управление на отпадъците, съгласно Заповед на Кмета на Общината изпълняват и кметове на населените места и кметски наместници.

3.2. Събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъци

Основна цел на дейността на общината в тази област е да предоставят качествени услуги за населението и бизнеса на територията на община Левски за управление на отпадъците в съответствие с компетенциите, възложени ѝ в нормативната уредба.

Обезпечаването и изпълнението на функциите, свързани с управлението на битовите отпадъците, могат да се изпълняват чрез прилага на един или комбинация от следните подходи за организация:

- Чрез структурни звена на общинската администрация;
- Чрез сключване на договори с избран изпълнител по реда на ЗОП за дейностите;

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци, разполагане и поддръжка на съдовете за битови отпадъци; зимно и лятно почистване на улици и други места на територията на общината;
- Предварително третиране на смесени битови отпадъци, вкл. сепариране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Организиране на системи за разделно събиране, приемане за последващо третиране и обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата;
- Чрез публично-частни партньорства;

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършва от ОП „БКС – Левски“ – гр. Левски, съгласно Заповед № 916/21.10.2020 г. на кмета на Община Левски. За организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки общината има сключен договор с организация по оползотворяване – „Екопак България „АД. Транспортирането на отпадъците от опаковки се извършва от подизпълнител – външен контрагент – „Евро Инпекс Варна“ ООД- гр. София.

За организиране на дейности по разделно събиране на масово разпространени отпадъци, община Левски има сключени договори с „Топливо Инвест“ ЕООД; "Ауторек" ЕАД и "ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ" АД - гр. Варна. Приемането на опасните битови отпадъци в пилотния център за събиране и съхранение на отпадъците се извършва от звено към ОП „БКС-Левски“ – гр. Левски.

Община Никопол е притежател на Комплексно разрешително №500-Н0/2014 г. за експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски/Никопол, актуализирано с решение №500-Н0-И0-А1/2020 г. Съгласно Условие 3.4 от КР №500-Н0/2014 г., притежателя на комплексното разрешително може да възлага въз основа на писмен договор, дейностите по стопанисване на „Регионална система по управление на отпадъците в регион Левски/Никопол“ на българско или чуждестранно юридическо или физическо лице, регистрирано като търговец по Търговския закон или по националното си законодателство, което да изпълнява дейностите свързани с експлоатация, закриване, поддръжка и следексплоатационни грижи за площадката на депото. От 2021 г., избраният по реда на ЗОП, оператор на „Регионална система по управление на отпадъците регион Левски/Никопол“ е ДЗЗД „Регионални системи Левски/Никопол/2020“. Предвид обстоятелството, че друго юридическо лице ще извършва експлоатацията и стопанисването на регионалната система за управление на отпадъците, с договор № 105/09.02.2021 г., община Никопол – като възложител, възлага дейностите от комплексно разрешително №500-Н0/2014 г. на ДЗЗД „Регионални системи Левски/Никопол/2020, с което дружеството е поело всички произтичащи от договора, права и задължения.

3.3. Разработване на годишни бюджети и определяне на такса БО

Основна функция за разработване на годишния бюджет и определяне на такса БО има Дирекция „Бюджет финанси и счетоводство“, която има функции по разработване и съставянето на проектобюджет на община Левски в приходната и разходната му част и неговото изпълнение.

Дирекцията има следните функции в областта на отпадъците: анализира местните данъци и такси, цени на услуги, наеми и други актове на общинския съвет, свързани с общински приходи, включително и на такса битови отпадъци въз основа на годишна план-сметка за дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на обществените територии. Дирекция „Бюджет, финанси и счетоводство“ дава информация на данъчно задължените лица относно размера на техните задължения за местни данъци, такса битови отпадъци, глоби и имуществени санкции по ЗМДТ.

Дирекция „Бюджет финанси и счетоводство“ планира бюджета като част от програмата за управление на отпадъците за участие в процеса на планиране на бюджетните средства за изпълнение на програми и стратегии, свързани с управлението на дейностите по отпадъците. Дирекция „Бюджет финанси и счетоводство“, разработва проект на годишна план-сметка за управление на отпадъците. За представяне годишната план-сметка пред общинския съвет, Дирекцията внася доклад. Общинския съвет одобрява за следващата година: План-сметка за дейностите по събиране, транспортиране, обезвреждане в депа или други съоръжения на битови отпадъци и за поддържане чистотата на териториите на обществено ползва в община Левски. За края на отчетната година, община Левски внася в общинския съвет отчет за изпълнение на план-сметката.

3.4. Контрол и инспекции

Съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗУО Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
3. площадките за дейностите с ОЧЦМ;

4. спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22 от ЗУО (Наредбата с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси);

5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне.

Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 кметът на общината по местонахождение на площадката за извършване на дейности с ОЧЦМ контролира спазването на условията и реда за извършване на дейностите с ОЧЦМ съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актове, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде разгледан в следните основни групи:

- Документален контрол - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите;
- Проверка на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

Минималната честота на проверките е както следва:

- поне веднъж годишно се извършва проверка на документите, които се изискват от ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му на търговците и брокерите на отпадъци и на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци;
- проверката на място е независима от проверката по документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

Проверките по документи и проверките на място се извършват текущо от общините, като те могат да бъдат и с по-голяма честота от веднъж годишно. Това зависи най-вече от наличието на достатъчен брой общински служители, занимаващи се основно с управлението на отпадъците, както и от броя на подлежащите на контрол юридически лица. За това е от особена важност общините да имат актуална информация за юридическите лица, подлежащи на контрол на територията им с цел прецизно планиране на проверките.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се ограничава в три групи:

- Текущ контрол – по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите;

- Последващ контрол – за установяване от контролните органи дали са изпълнените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба;
- Проверки по сигнали – проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

Контрол от страна на община Левски се осъществява от Дирекция „ГиА“, функция „Озеленяване, екология и чистота“. Контрол по управление на отпадъците се извършва в регулацията на всички населени места (общо 13 населени места), по общински пътища и речни легла, в т.ч общинско депо. В регулацията на населените места се констатират нерегламентирани замърсявания, предимно около контейнери или на общински зелени площи. В повечето случаи това са неопределен брой замърсявани, спорадично появяващи се, различно през годините. В следващата таблица е представена информация за броя на служителите, които осъществяват контрол в сектора по управление на отпадъците в т.ч. брой наложени глоби и санкции от общинския инспекторат за периода 2016 – 2020 г.

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Брой служители, които осъществяват контрол единствено в сектора на отпадъците (в т.ч. изпълнение на договори с външни изпълнители, контрол за изпълнение на общинската наредба за управление на отпадъците и др.)	0	0	0	0	0
Брой служители, които осъществяват контрол, както по управление на отпадъците, така и по изпълнение на други изисквания на закони и общински наредби;	5 (служител и инспектори)	5	5	5	5
Общ брой наложени глоби и санкции за неизпълнение на изисквания по управление на отпадъците, наложени от общински контролни органи/инспектори					
в т.ч на:					
Физически лица	3	1	5	4	2
Юридически лица					

Източник: Община Левски

През 2020 г. от страна на община Левски са извършвани проверки на площадка за съхранение Б-Б кубове, в които са съхранени третирани негодни ПРЗ. От извършените планови проверки през 2020 г., общинската администрация е констатирала е, че контейнерите са в добро техническо състояние, осигурена е допълнителна проходимост и достъп до площадката с Б-Б кубовете.

Съгласно предписание с изх.№893(1)/13.02.2020г. на РИОСВ-Плевен за почистване и недопускане на наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци на речни легла и прилежащите им територии, както и в сервитута на общински пътища, и Постановление на РП-Плевен са извършени общо 12 проверки на територията на Общината от общинска администрация по Заповед №144/14.02.2020г. Предвид

извършените проверки е издадена втора Заповед №199/04.03.2020г. от Кмета на Община Левски за почистване на разпилени битови отпадъци от прилежащи територии към речни легла, в сервитутите на общинските пътища и на участъци, които са общинска собственост. От извършения последващ контрол от страна на РИОСВ-Плевен, съгласно Констативни протоколи №УО-НД-30 и №ОХВ-ЗП-14 от 24.06.2020г. са предписани мерки за почистване на локални замърсявания с отпадъци.

Със Заповед №545/25.06.2020г. на Кмета на общината е разпоредено на длъжностни лица да извършат почистване на посочените места. На 07.08.2020г. са извършени извънредни проверки от РИОСВ-Плевен, като в Констативни протоколи №УО-НД-41 и №ОХВ-ЗП-20 е посочено, че мерките са изпълнени. За 2020 г., Общинска администрация Левски е направила четири броя предписания на физически лица. Съставени са и 2бр. АУАН на физически лица от град Левски №3 от 14.03.2020г. и №4/02.06.2020г. за нерегламентирано изхвърлени отпадъци на довеждащ път към общинско депо Левски.

За спазване на изискванията на ЗУО като значим фактор за успеха на контрола по управление на отпадъците община Левски, осъществява сътрудничество с други контролни органи:

- Във връзка с контрола по изпълнение на изискванията за МРО – с РИОСВ Плевен, МОСВ;
- Във връзка с обекти и съоръжения, които генерират и третират отпадъци, както и замърсяване на околната среда с отпадъци - с РИОСВ Плевен, МОСВ, РЗИ Плевен;
- Във връзка със спазване на изискванията за опасни отпадъци от болнични заведения – РЗИ, РИОСВ Плевен;
- Във връзка с установяване на ИУМПС и техните собственици; оказване на съдействие при извършване на проверки и инспекции на юридически и физически лица, извършващи дейности, свързани с управлението на отпадъците – РПУ на МВР;
- Други

3.4.1. Препоръки от НПУО 2021-2028 за подобряване на общинския контрол по управление на отпадъците

Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институции на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.

Необходимо е общините да изготвят годишен план и годишен отчет за контролната дейност по отпадъците, които да се одобряват от ръководството на общината, а резултатите от контролната дейност да се публикуват периодично на интернет страницата за осведомяване на обществеността.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., за повишаване капацитета на общините за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е необходимо:

- Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Непрекъснати обучения на общинските служители, включително на новопостъпващи в сектор отпадъци, като за целта МОСВ може да разработи проекти по различни финансиращи програми;
- Запазване високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение в рамките на МОСВ и различни проекти;
- Осигуряване на достатъчно автомобили с цел повишаване мобилността и възможност за извършване на планирани и внезапни проверки в общинските администрации.

3.5. Човешки ресурси за управление на отпадъците

В община Левски пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция „Градоустройство и архитектура“, функция „Озеленяване, екология и чистота“.

Контрола по управление на отпадъците в община Левски се извършва от един служител и четирима инспектори, които контролират спазването на всички наредби на общински съвет – гр. Левски. Към Дирекция Градоустройство и архитектура“, функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на едно лице в рамките на общинската администрация.

Изводи и препоръки:

- В община Левски няма обособен отдел, който да се занимава само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, така и по други политики по опазване на околната среда се изпълняват от специализирана Дирекция „Градоустройство и архитектура“, функция „Озеленяване, екология и чистота“.
- Функции в конкретни области от управление на отпадъците имат и други дирекции в община Левски, във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците;
- По отношение на разработването на годишни бюджети и определяне на такса за управление на отпадъците, основните функции са възложени на обща администрация, „Дирекция „Бюджет финанси и счетоводство“.
- Функциите на структурните звена в общинската администрация осигуряват в голяма степен възможните с нормативната уредба правомощия.

- Броя на служителите за изпълнение на дейностите както по управление на отпадъците, така и в останалите дейности в областта на околната среда в община Левски е недостатъчен за изпълнение на възложените функции;
- Необходимо е да бъдат назначени допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Необходимо е да се запази високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

4. АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ

Настоящият анализ има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- Каква е ситуацията и предприети ли са действия от страна на община Левски по отношение на закриването, рекултивацията и последващият мониторинг на депа за отпадъци с преустановена експлоатация в т.ч. необходимо ли е изграждането на нови клетки към вече съществуващото регионално депо;
- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация.

На национално ниво към настоящият момент няма изградена цялостна информационна база данни, която да обхваща информацията за старите депа за отпадъци, обхващаща всички аспекти, както в регионален, така и в местен. За целите на настоящият анализ е ползвана информация, предоставена от община Левски, в т.ч. интернет страницата на община Левски, доклади, отчети на общината, както и информация от НПУО 2021 – 2028 г.

На територията на общината стари замърсявания се получават в резултат:

- Локални (незаконни) сметища (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около население места. Образуват се периодични и своевременно се почистват. Една от причините за тяхното образуване е недостатъчната култура и липса на отговорно отношение от страна на някои недобросъвестни жители на общината.
- Депа за неопасни отпадъци с преустановена експлоатация.

През април 2014 г. ЕК заведе искова молба в Съда на ЕС срещу България за неизпълнение на законодателството на ЕС в областта на депониране на отпадъците. На 16 юли 2015 г. Европейският съд излезе с решение, че страната е нарушила изискванията на Директивата за депониране за 113 депа. С цел недопускане на второ решение на

Европейския съд, България предприе действия по прекратяване експлоатацията на депата и осигуряване на средства за тяхната рекултивация.

В периода 2014-2019 г. средствата за рекултивация на стари общински депа се осигуряваха с национално финансиране чрез Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“

В изпълнение на Договор №13095 от 07.08.2019г. за финансиране на проект „Рекултивация на общинско депо Левски“, сключен между Община Левски и ПУДООС, през 2020г. стартира изпълнението на СМР на обекта, с изпълнител Консорциум „Красива и чиста България“ гр. Стара Загора. Стойност на проекта е 554 145, 44лв., от които за изпълнение на техническата рекултивация по проекта се предвиждат 540 415,96лв., с включен ДДС, изцяло финансирана от ПУДООС. За изпълнение на Биологичната рекултивация стойността възлиза на 13 729,48лв., чието финансиране се осигурява от Община Левски с натрупаните отчисления по чл.60 ЗУО, със срок на изпълнение 36 месеца от датата на приемане на извършените работи по техническата рекултивация. С отчисленията по чл.60 от ЗУО се предвижда да бъдат покрити разходите за авторски надзор в размер на 11 160лв. с ДДС и за строителен надзор, в размер на 5 580лв.

Предмет на техническия проект: „Рекултивация на обект: Депо за твърди битови отпадъци на Община Левски“ са рекултивационни дейности на депо за ТБО на Община Левски, разположено в землището на град Левски, местност „Арабаджица“, отредено върху имоти, общинска собственост – ПИ№43236.346.503, ПИ№43236.292.417 и ПИ№43236.346.416 с начини на трайно ползване „сметище“. Отредената площ е 34,16дка.

Дейностите се извършват на два етапа – Техническа рекултивация и Биологична рекултивация. Съгласно проекта, техническата рекултивация включва дейности, както следва:

- Изгребване и почистване на отпадъците в границите на сметищната площадка в имоти с ПИ№43236.346.503, ПИ№43236.292.417 и ПИ№43236.346.416 с начини на трайно ползване „сметище“, общинска собственост, както и извън границите на сметищната площадка, тъй като отпадъците са разпилени на по-голяма площ от отредената. Почистена площ 53,20 дка, с обем на депонираните отпадъци 59 512 м³ неуплътнени отпадъци. Прибутване, изгребване, натоварване и превозване на отпадъци от четири зони с обща площ 42,078 дка и с обем на отпадъците 39 524 м³;
- Техническото решение за рекултивация на сметището във фаза работен проект обхваща следните строително-монтажни дейности по реда на тяхното изпълнение:
 - оформяне на отпадъчното тяло на площ 10,847 дка в ПИ№43236.346.416, с обем на отпадъците 19 988 м³. Подравняване на дъното на депото и уплътняване на отпадъците от предходната операция. Построяване на периферните охранителни

- диги с височина 1м. Уплътняване на отпадъците - валиране на пластове с шиповиден ваяк, достигайки до максимална височина 7м., с оформени откоси с наклон 1:3;
- улавяне на образувалия се биогаз. Изпълнено с 4 броя ребра с размери 200/50 см от промита баластра и 1 бр. газов кладенец. Събирателните газоотвеждащи тръби са в горния край на дренажните ребра, с дължина по 6м перфорирани, HDPE с ф90мм;
 - изградена мониторингова система за подземните води /кладенци/ и нивелачни репери за контрол на топографията на депото;
 - техническа рекултивация на повърхността на отпадъците:
- Горен изолиращ екран. Изпълнени са следните слоеве: изравнителен почвен слой с дебелина 20 см. върху уплътнените отпадъци (запръстяване). Върху почвения слой е изпълнен газов дренаж, който се състои от изкопани в отпадъците четири газови ребра с напречно сечение 200/50 см и с дължина от 53 до 37 метра в зависимост от геометричното им разположение по билото. В най-високата част на газовите ребра са монтирани перфорирани тръби DN 100, които ще отвеждат уловеният биогаз към газов кладенец, през който ще бъде изпускан в атмосферата посредством вентилатор.
 - Върху така оформеното тяло е положен минерален запечатващ слой - бентонитова мембрана 3500г/м², върху нея глинести почви 50см. и хумусни почви 30см. Горният изолиращ екран е с обща дебелина 1 метър, в съответствие с Минималните изисквания за рекултивация на съществуващи депа, финансирани по ПМС 209/2009г.

Към настоящият момент на територията на РСУО Левски/Никопол е изградена и функционира само Клетка 1. Клетка 1 е изградена и функционира от 01.06.2016 г. заемаща площ от 18,5 дка, с общ капацитет 101 775 тона/за 5 год., при очакван прогнозен годишен капацитет: 20 355 тона/год. и дневен капацитет: 84,82 тона/24 часа. Останалите клетки (Клетка 2 и 3) все още не са изградени.

В следващата таблица е представена информация за остатъчния капацитет на Клетка 1 на регионално депа за отпадъци Левски/Никопол, както и наличните средства от отчисленията и обезпеченията по чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците. Информацията в таблицата показва, че остатъчният капацитет е достатъчен за покриване на нуждите на общините, част от РСУО при депониране на отпадъци.

Таблица 20 Остатъчен капацитет на регионално депо Левски(Никопол)

Регионално депо	Година на въвеждане в експлоатация	Остатъчен капацитет към 31.12.2019, т	Налични към 2019 г. отчисления, лв.	Налични към 2019 г. обезпечения, лв.
Никопол	2016 г.	66 000	811108	140078

Изводи и препоръки:

- На територията на община Левски няма общински депа за отпадъци, тъй като неопасните отпадъци на общината се транспортират и третират на територията на РДНО – Регион Левски/Никопол;
- Община Левски е предприела действия за прекратяване експлоатация на старото общинско депо, посредством осигурено финансиране от ПУДООС. Към 2020 г. за обект „Депо за твърди битови отпадъци“ са стартирали СМР.
- За района на община Левски периодично се появяват нерегламентирани замърсявания, които редовно се почистват;

5. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ; ПЛАНИРАНЕ; ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговори на следните въпроси:

- Каква е същността на установените схеми за управление на отпадъците - „Разширена отговорност на производителя“ и „Замърсителя плаща“;
- Осигурила ли е общината всички услуги, свързани с битовите отпадъци, които са ангажимент на общините, произтичащи от националната и местна нормативна уредба; какви форми на управление и възлагане на отделните услуги прилага при събиране, извозване и третиране на различни потоци отпадъци;
- Кои са източниците и формите на финансиране на битовите отпадъци и относителният им дял; каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци; какви са направлението на изразходваните финансови средства , в т.ч. за отчисления по ЗУО;
- Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и на таксите за услуги в анализирания сектор; прилага ли общината изключения от общото правило за определяне на ТБО;

За целите на настоящият анализ е ползвана информация НПУО 2021 – 2028 г., Наредби и решения одобрени от общински съвет Левски; заповеди на кмета на общината и интернет страницата на община Левски.

5.1. Същност на принципите „Замърсителя плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“

Принципът „Замърсителя плаща“ е заложена в договора за създаване на Европейската общност и най-общо изисква:

- *Причинителят и притежателя на отпадъци да ги управлява по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;*
- *Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;*

- *Разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве , свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;*
- *Разходите за третиране и транспортиране са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъци*

Принципът на схемата за „Разширена отговорност на производителя“ съгласно последните изменения на ЗУО е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

В България се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.). При тази схема, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и специфичните наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО. Създадени са и се поддържат съответните публични регистри на задължените по схемата лица. Цените на услугите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуренция на национално ниво, в рамките на ЕС и СТО за предоставяне на такива услуги. Анализът на отпадъците показва, че най-добри постижения от гледна точка на йерархията на управление на отпадъците са постигнати за МРО. Това дава основание добрите резултати от прилагане на схемата за 6-те групи МРО схемата да се разшири и за други продукти. С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата да бъдат включен и този отпадъчен поток.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и

подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса-битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

5.2. Схема за управление на отпадъците

5.1.1. Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират битови отпадъци и подобни на битови отпадъци

При тази схема задължените лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърлянето на битови отпадъци в определените за целта съдове и места, в съответствие с принципа „Замърсителя плаща“ – и за заплащането на пълните разходи за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране, третиране на отпадъци, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депа и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местни данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците.

За услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, данъчно задължените лица на територията на община Левски, заплащат такса за битови отпадъци, определена от общинския съвет – Левски, въз основа на одобрена план-сметка, за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксите за битови отпадъци, включваща разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.
- Събиране, вкл. разделно на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за третиране;
- Проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисления по чл. 60 и 64 от ЗУО;
- Почистване на уличните платна, площадки, алеи, паркове и други територии за обществено ползване;

5.1.2. Схема за разширена отговорност на производителя (РОП) относно някои групи МРО

На територията на община Левски, функционират следните системи:

- Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на община Левски – за хартиени и композитни, пластмасови, метални и стъклени, която се финансира от организацията по оползотворяване;
- Община Левски има сключен договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), включително с отпадъци от електрическо и електронно оборудване с „Топливо Инвест“ ЕООД.
- Сключен Договор за сътрудничество за организиране на дейности по събиране, транспортиране, съхранение и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), разположени върху имоти държавна или общинска собственост с "Ауторек" ЕАД - гр. Бургас,
- Сключен Договор за сътрудничество за организиране на дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на излезли от употреба гуми (ИГУ) с "ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ" АД - гр. Варна.

Генераторите на ОСР на територията на община Левски, организират сами и финансират съхранението, извозването и последващото им третиране. Генераторите на ОСР организират сами транспортирането на строителните отпадъци до депо. В община Левски е налице изоставяне на процеса на осигуряване на площадки, които общините трябва да осигурят съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност. Това често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци или до тях и съответно да водят до замърсяване на уличните пространства.

5.3. Икономически инструменти и стимули в сектора за управление на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;
- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.

- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;
- Банкови гаранции и застраховки – въвеждат се с цел покриване на риска от извършване на определени дейности, например за трансграничен превоз на отпадъци.

На база на разгледаните в предходната точка схеми и форми за управление на отпадъците в община Левски ще бъдат анализирани следните икономически инструменти:

- Определяне на такса битови отпадъци в т.ч. постъпления от такса битови отпадъци и разход на общината за управление на отпадъци
- Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)

5.3.1. Определяне на такса битови отпадъци в т.ч. постъпления от такса битови отпадъци и разход на общината за управление на отпадъци

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща“, който се въвежда с такса „Битови отпадъци“ за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет определя размера на такса „Битови отпадъци“ за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата „Битови отпадъци“.

Съгласно годишна план-сметка за 2021 г. на община Левски (на основание на чл. 21, ал. 1, т.7 от ЗМСМА и чл. 66 от ЗМДТ) за необходимите средства за заплащане на услугите по събиране, извозване и обезвреждане на битови отпадъци, както и за поддържане на чистотата на територии за обществено ползване е:

1. Такса битови отпадъци за жилищните имоти на физически и юридически лица, намиращи се на територията на гр. Левски за 2021 г. е както следва:

1.1. На база данъчна оценка на имота

- Сметосъбиране и сметоизвозване - 2,19 промила (2.54 за 2020 г.);
- Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 3,25 промила (1,71 за 2020 г.);
- Чистота на територия за обществено ползване - 2,97 промила (2.75 за 2020 г.)

1.2. На база количеството отпадъци

- Кофа поцинкована 0,110 м³ – 89,14 лв.+2.97 промила върху данъчната оценка;

- *Контейнер 1,1 м³ – 891,45 лв. +2,97 промила върху данъчната оценка;*
2. Такса битови отпадъци на нежилищни имоти на физически и юридически лица – застроени и незастроени дворни места и парцели с производствено, търговско и друго предназначение, производствени, административни, площни складове и други сгради, намиращи се на територията на гр. Левски са както следва:
- 2.1. На база данъчна оценка на имота
- *Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,15 промила (2 за 2020 г.);*
 - *Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 3,46 промила (2,37 за 2020 г.);*
 - *Чистота на територия за обществено ползване - 2,23 промила (2.13 за 2020 г.)*
- 2.2. На база количеството отпадъци
- *Кофа поцинкована 0,110 м³ – 84,56 лв.+2.23 промила върху данъчната оценка;*
 - *Контейнер 1,1 м³ – 845,62 лв. +2,23 промила върху данъчната оценка;*
3. Такса битови отпадъци за жилищни имоти на физически и юридически лица , намиращи се на територията на останалите населени места в община Левски – Козар Белене, Варана, Асеновци, Аспарухово, Градище, Малчика, Българене, Обнова, Изгрев, Трънчовица, Стежерово и Божурлък за 2021 г., както следва:
- 3.1. На база данъчна оценка на имота
- *Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,76 промила (2.55 за 2020 г.);*
 - *Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 2,37 промила (1,67 за 2020 г.);*
 - *Чистота на територия за обществено ползване - 3,07 промила (2.78 за 2020 г.)*
4. Такса битови отпадъци за нежилищни имоти на физически и юридически лица – застроени и незастроени дворни места и парцели с производство, търговско и друго предназначение, производствени, административни и складове помещения и др. сгради/ намиращи се на територията на следните населени места в община Левски - Козар Белене, Варана, Асеновци, Аспарухово, Градище, Малчика, Българене, Обнова, Изгрев, Трънчовица, Стежерово и Божурлък за 2021 г.:
- 4.1. На база данъчна оценка на имота
- *Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,76 промила (2.55 за 2020 г.);*
 - *Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 2,37 промила (1,67 за 2020 г.);*
 - *Чистота на територия за обществено ползване - 3,07 промила (2.78 за 2020 г.)*
- 4.2. На база количеството отпадъци
- *Контейнер 1,1 м³ – 591,02 лв. +3,07 промила върху по-високата между отчетната стойност и данъчната оценка;*

В община Левски, такса битови отпадъци не се събира за:

- 1 Сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане и експлоатация на депо за битови отпадъци, когато услугата не се предоставя от общината;
- 2 Сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане и експлоатация на депо за битови отпадъци за имоти, които няма да се ползват през цялата година и е подадена декларация по чл. 16, ал. 3 от Наредба №6 за определянето на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Левски;
- 3 Сметосъбиране и сметоизвозване на имоти, стопанисвани от юридически лица – регистрирани по Закона за народните читалища.
- 4 Сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане в депа за битови отпадъци и чистотата на територията за обществено ползване на имоти намиращи се на територията на община Левски – собственост на лечебни заведения, регистрирани на основание чл. 9, ал.1, т.1 и ал. 2 от Закона за лечебни заведения.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 21 Приходи от такса битови отпадъци за 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	860	693	860	975	875
В т.ч. от:					
Домакинствата	469	444	543	535	481
Юридически лица	391	249	317	440	394

Източник: Община Левски

За община Левски се наблюдава ситуация, при която приходите от такса битови отпадъци, генерирани от бизнеса е по-малък от този на домакинствата. Съгласно справка, предоставена от община Левски за периода 2016 – 2020 г., разходите по управление на битовите отпадъци в общината са както следва:

Таблица 22 Разходи за управление на отпадъци за периода 2016 - 2020 г.

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	1095 000	1115000	915000	1235448	1357252
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	30000	40000	39000	32000	30000
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до	669585	721885	592789	818000	820000

Година	2016	2017	2018	2019	2020
депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.					
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	154000	222254	173125	245300	317082
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	13726	6977	5900	7403	14612
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	125689	34884	33186	52745	90558
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	102000	89000	71000	80000	310000

Източник: Община Левски

5.2.2. Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)

Обезпечения по чл.60 от ЗУО

Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Задължението за обезпеченията по чл.60 се отнася и за общините, в случаите, в които те се явяват собственици на депо за отпадъци, независимо дали става въпрос за битови, строителни или опасни отпадъци, като обезпеченията не могат да бъдат под формата на банкова гаранция. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, обезпеченията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци. Важно е да се подчертае, ченатрупаните средства остават притежание на собственика на депото.

Когато собственик на депото е община, обезпечението е под формата на месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото, или месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на случаите, когато еразрешено тяхното ползване.

Собственикът на депото превежда до последно число на текущия месец определените месечни вноски по обезпечението за предходния месец. При забавяне на преводите по банковата сметка се дължи законната лихва за всеки просрочен ден, но не повече от 20 на сто от дължимата/остатъчната сума. В същия срок собственикът на депото представя

на компетентния орган информация за депонираните количества отпадъци за предходния месец. Дължимите суми за невнесени обезпечения се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

В случай, че събраните средства в сметката са недостатъчни за приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, собственикът на депото осигурява остатъка от средствата.

Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.64 от ЗУО

Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци. Натрупаните средства се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Отчисленията се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- ✓ (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- ✓ (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;

- ✓ (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

За изяснение на изменението на отчисленията представени по-горе (през 2020 и 2021 г.) бяха направени и изменения в Закона за управление на отпадъците чрез Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.), както следва:

§ 57. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 61 от 2014 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 13, 85, 88 и 102 от 2017 г., бр. 53, 77 и 98 от 2018 г. и бр. 1, 25, 56 и 81 от 2019 г.) се правят следните изменения:

☞ § 58. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира съответното депо, възстановява от банковата сметка за чужди средства преведените и неувоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1.

☞ § 59. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)

(1) За 2021 г. в разходите по чл. 62, т. 3 от Закона за местните данъци и такси може да бъдат включени и разходи за изпълнение на мерки по чл. 63 от Закона за здравето, извършени на територии за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

(2) Разходите по ал. 1 се осигуряват чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

☞ § 60. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците може да се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Дължимите месечни отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците се внасят в срок до 31 декември 2021 г.

(3) За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. не се начисляват лихви върху дължимите суми за месечни отчисления по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците

Изводи и препоръки:

- В община Левски, подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва въз основа на чл.20 и чл.21 от ЗМДТ - данъчна оценка на имота, както и на база количество отпадъци – като брой обслужени съдове (1100л или 110/120л.).
- Дейностите, подпомагани от общината на принципа „разширена отговорност на производителя“ са обхванати изцяло от системата за разделно събиране на МРО на територията на общината;
- Финансирането на дейностите с отпадъците, се извършва и посредством въведените отчисления, които общината заплаща по реда на ЗУО.
- Необходимо е изграждане на системата за разделно събиране и оползотворяване на растителни, хранителни и други биоотпадъци в общината
- Необходимо е разработване и внедряване на информационна система за докладване на информацията за управление на битовите отпадъци в общината;

6. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализа е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какъв е информационния подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците;
- Информационни и разяснителни дейности и привличане на обществеността;
- Използвани методи и форми за предоставяне на информация на гражданите и фирмите относно предоставяните от общината услуги в областта на управлението на отпадъците;

6.1. Планиране и предприемане на действия за информиране на обществеността и бизнеса относно управлението на отпадъците в общината

Съгласно нормативните документи на общината, функциите свързани с информиране на обществеността за дейността и услугите на община Левски в областта на управлението на отпадъците сред гражданите са регламентирани в следните документи:

- **Устройствен правилник на общинската администрация**

Този правилник урежда организацията и дейностите на общинската администрация, която е регламентирана от действащите закони и подзаконови нормативни актове. Дирекциите, отделите и секторите са структурни звена на ръководство, координация и контрол в съответните сфери от работата на общинската администрация и отговарят за цялостното изпълнение на политиките на общината в т.ч. по отношение на

управлението на отпадъците. Дирекция „Градоустройство и архитектура“, участва в разработването, актуализирането и изпълнението на стратегии, програми, нормативни документи свързани с управлението на дейностите по отпадъците, включително и на дейностите по предоставяне на информация за обществеността и бизнеса.

Секретаря на общината отговаря за дейностите на общинската администрация, документооборота в общината и общинския архив, работа с молби, жалби, сигнали и предложения на граждани и юридически лица.

За информиране на гражданите и обществеността относно управлението на отпадъците на сайта на общината се публикуват решения и протоколи от заседания на общинския съвет чрез интернет страницата на общината и чрез средствата за масово осведомяване. Община Левски осигурява техническа оповестяемост на актовете на общинския съвет, чрез публикуване и актуализация на нормативни документи, приемани от Общински съвет – Левски. Община Левски провежда и срещи с граждани за изясняване на въпроси в техните жалби, предложения и мнения. Подготвят се информация и презентации за представяне на проекти на общината финансирани от национални оперативни програми пред международни и национални форуми; подготвя се информация за интернет страницата на общината за проекти финансирани от национални и оперативни програми.

6.2. Форми за предоставяне на информация относно управлението на отпадъците в община Левски

Основна форма за предоставяне на информация за управлението на отпадъците в община Левски е интернет страницата на общината, социалните мрежи, както и местния вестник – „Левски днес“. Информация за управление на отпадъците се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационно табло. Сигнали от обществеността за нередности по всички наредби и закони се приемат от информационен център на Община Левски, както и на официалните телефони на общината. Изработват се рекламни материали за събиране на опасни отпадъци от домакинства, които се предоставят на населението, а през настоящата година и на населението на общините Никопол, Белене, Пордим и Павликени, които имат сключени договори с Община Левски за събиране на ОБО с мобилни пунктове. Графици и информация за отпадъците от опаковки.

Допълнителен обмен на информация се осъществява и чрез привличане на местни медии, които да подпомогнат за информационното образование на населението.

Образованието и комуникацията с участниците в дейностите по управление на отпадъците е изключително важни за:

- Предоставяне на информация относно политиката по управление на отпадъците;
- Получаване на информация, обратна връзка и подкрепа от участниците в управлението на отпадъците;
- Подпомагане на формулирането, обсъждането, приемането, прилагането на

дейности, засягащи финансирането и възстановяването на разходите;

Провеждат се информационни кампании със служители на общинската администрация с цел обмен на информация с населението и лицата от частния сектор. При провеждане на кампании се разпространяват информационни материали (листовки, дипляни) сред населението, свързани с различни групи отпадъци.

С цел предоставяне на информация на населението за системата за управление на отпадъците на интернет страницата на общината се публикува информацията относно:

- Стратегии, програми, общински наредби и други документи, свързани с управлението на отпадъците;
- Сметосъбиране и сметоизвозване, фирми извършващи дейността, адрес и контакти;
- Протоколи от редовни заседания на общински съвет, в които се дава информация за развитието на проекти, промени в местното законодателство;
- Заповеди на кмета, даващи информация за обществени услуги и дейности на територията на общината;
- Постъпили уведомления за инвестиционни предложения, решения на директора на РИОСВ Плевен, за преценка необходимостта от ОВОС, ЕО и др.

6.2.1. Примерни мерки за провеждане на информационни кампании и дейности

Мерки за информиране на обществеността в община Левски могат да бъдат:

- образователни кампании в детски градини и училища

Поради предлагането на опаковани стоки, навикът „използвам и изхвърлям“ изглежда абсолютно естествен и нормален за децата, ако родителите или преподавателите в училище не им кажат, че опаковките трябва да бъдат разглеждани като рециклируеми материали. Поради тази причина е целесъобразно в училище да бъдат въведени учебни предмети по управление на отпадъците – например домашни занятия или писане на съчинения относно управлението на отпадъците, създаване на скулптури от рециклируеми материали на тема отпадъци, прожектиране на кратки филми и др.

- кампании за информиране на обществеността

Необходимо е да бъде увеличено разделното събиране на отпадъци и популяризиране на информацията сред обществеността посредством провеждане на обществени кампании във вестници, радиото или телевизията. В местният вестник „Левски- днес“ би могло например ежемесечно да има статии, относно управлението на отпадъците в общината.

6.3. Участие на обществеността в процесите за вземане на решения по въпроси, свързани с управлението на отпадъците

Община Левски изпълнява всички ангажименти за информиране и консултации с

обществеността, произтичащи от екологичното законодателство. Общината привлича обществеността за взимане на решения по изготвяне на планове и програми и по инвестиционно предложения на територията на общината чрез процедурите по ОВОС и ЕО. Информацията от тях се оповестява на интернет страницата на общината и на информационното табло в сградата на общината.

В същото време в общината няма изградена регулярна система за мониторинг (например чрез регулярни социологически проучвания) на мнението на гражданите, относно дейностите за отпадъци и удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, с услугите относно битовите отпадъци

Изводи и препоръки:

- Община Левски изпълнява всички ангажименти за консултации с обществеността, произтичащи от екологичното законодателство. Общината привлича обществеността за вземане на решения по изготвяне на планове и програми, инвестиционни предложения .
- Голяма част от информацията за областта на управлението на отпадъците в община Левски се публикува на интернет страницата на общината;
- За информиране на обществеността се провеждат регулярни информационни кампании, организирани и финансирани от организациите по оползотворяване, които работят на територията на общината
- За подобряване на резултатите при управление на отпадъците са необходими мерки за повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи граждани и на бизнеса.
- Препоръчва се отделяне на бюджет за провеждане на общинската информационна разяснителна политика за опазване на околната среда, в частност управлението на отпадъците. Възможните действия включват:
 - Системно информиране на обществеността чрез местните медии за всички предстоящи действия, програми и проекти, касаещи управлението на отпадъците.
 - Издаване и разпространение на информационни материали за популяризиране на предприетите действия.
 - Обучение на ученици, служители и членове на НПО.
 - Организиране на посещения на обекти, съоръжения и инсталации, свързани с третирането на отпадъците от ученици и членове на младежки клубове.
 - Подготовка и разпространение на материали, насърчаващи минимизирането, рециклирането и оползотворяването на отпадъците и повторната употреба на опаковките.
 - Организиране на акции за пролетно и есенно почистване и озеленяване на районите в и около училищата и детските градини.
 - Провеждане на обществено обсъждане на програмата за управление на отпадъците.
 - Създаване на обстановка на партньорство между бизнеса, обществеността и

общинската администрация за по-ефективно решаване на проблемите.

- Подобряване на работата между общинската администрация и неправителствените организации в областта на управление на отпадъците.

7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

Целта на анализа е да представи информацията относно:

- Какви са изискванията на нормативната уредба във връзка със събирането и предоставяне на информация за отпадъци от страна на общината;
- Създадена ли е необходимата организация в общината за събиране, обработване и предоставяне на информацията както във връзка с нормативните изисквания, така и за ефективни анализи и вземане на решения за управление на отпадъците;
- Какви са основните проблеми свързани с информационното обезпечаване на управлението на отпадъците;

7.1. Нормативни изисквания за събиране и предоставяне на информация

Основните документи, регламентиращи събирането и информацията за отпадъци са разписани в ЗУО и Наредба №1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информацията с отпадъци.

В Глава четвърта от ЗУО са регламентирани задълженията на общините във връзка с информационното обезпечаване и управлението на отпадъците. Кметът на общината организира събирането на данни и предоставя информацията на Националния статистически институт (НСИ), Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците, по които се предоставя информацията за дейности с отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

С наредба №1 от 4 юни 2014 г. се определят:

1. редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците;
2. редът и образците за предоставяне на информацията за дейностите по отпадъците;
3. редът за предоставяне на информацията от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
4. редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
5. изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Задължени лица по наредбата са:

1. лицата, чиято дейност е свързана с образуване на производствени и/или опасни отпадъци, с изключение на отпадъците, образувани от домакинства, търговските и административните сгради;

2. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на производствени и/или опасни отпадъци;
3. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на битови и/или строителни отпадъци;
4. лицата, чиято дейност е свързана със събиране и транспортиране и/или събиране и съхраняване и/или третиране на масово разпространени отпадъци;
5. лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
6. организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално по наредбите съгласно чл. 13, ал. 1 ЗУО;
7. регионални сдружения за управление на отпадъци;
8. лицата, извършващи дейности като търговец и/или брокер на отпадъци;
9. (нова - ДВ, бр. 30 от 2020 г., в сила от 31.03.2020 г.) лицата, чиято дейност е свързана с временно съхраняване на отпадъци от живак по чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/852 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008 (ОВ, L 137/1), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2017/852";
10. (нова - ДВ, бр. 30 от 2020 г., в сила от 31.03.2020 г.) лицата, чиято дейност е свързана с преобразуване и ако е приложимо, втвърдяване на отпадъци от живак по чл. 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/852;
11. (нова - ДВ, бр. 30 от 2020 г., в сила от 31.03.2020 г.) производителите на отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци съгласно актовете на Европейската комисия, приети в съответствие с чл. 6, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО, или съгласно критерии, определени с наредба на министъра на околната среда и водите по чл. 5, ал. 2 от ЗУО;
12. (нова - ДВ, бр. 30 от 2020 г., в сила от 31.03.2020 г.) лицата, при чийто производствен процес се образува вещество или предмет, определено като страничен продукт с мотивирано решение на министъра на околната среда и водите по чл. 4, ал. 2 от ЗУО.

7.2. Събиране и обработване на информация

Основните направления на дейностите по управление на отпадъци в община Левски, които са идентифицирани по време на изготвянето на анализа на информационната система, могат да се групират по следния начин:

- Предварително планиране;
- Последващо планиране;
- Договори и дейности по договорите;
- Събиране и транспортиране на отпадъци;
- Поддържане на чистотата на територията на общината;
- Третиране и обезвреждане на отпадъци;
- Разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- Организация и контрол по изпълнение на дейности;
- Проучване, проектиране и изграждане на съоръжения и рекултивация на депа

Посочения по-горе списък е показателен, че управлението на отпадъците на територията на общината обхващат множество процеси, които се извършват от различни структурни звена в администрацията и от фирми, извършващи дейности с отпадъци.

Информационното обезпечаване по въпроси с управлението на отпадъците в община Левски се извършва чрез изготвяне и предоставяне на годишно доклади по Програмата за управление на отпадъците и подготовка на задължителните годишни отчети към нея. Основната информация за отпадъците се осигурява от Дирекция „Градоустройство и архитектура“, към която се подават отчети от ОП „БКС“ – гр. Левски, относно дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване. Информацията най-малко съдържа:

- Количества на събрани и извозени отпадъци от системата за организирано сметосъбиране на смесени битови отпадъци на територията на общината;
- Количество на извозените отпадъци образувани по почистване на улиците, тротоарите и други площи за обществено ползване;
- Ежегодна справка за разположението и количеството на съдовете за събиране на отпадъците;
- Ежегодни справки за предоставените услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъци, съгласуване на графици за извършване на услугите.

Информацията за отпадъците е необходимо да се осигурява и от фирми, с които са сключени договори за извършване на услугите по управление и третиране на специфични потоци отпадъци;

- Информация от „Екопак България“ АД, относно сключеният договор за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Информация от Ауторек" ЕАД, относно сключеният договор за организиране на система за разделно събиране съхранение и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства;
- Информация от "ТРАНСИНС АВТОРЕЦИКЛИРАЩ КОНСОРЦИУМ" АД, относно сключеният договор за организиране на система за разделно събиране съхранение, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на излезли от употреба гуми (ИГУ);
- други

На база постъпила информация от подадените отчети, общинската администрация:

- Събира и систематизира получената информация;
- Обработва и обобщава данните, свързани с изпълнението на договорите с фирмите, извършващи дейности с отпадъци;
- Изготвя информационни справки, доклади, становища и др.

В община Левски няма вътрешноведомствена уредба на информационно обезпечаване

в областта на управлението на отпадъците. Звената, които изпълняват функциите, свързани с управлението на отпадъците поддържат самостоятелни различни информационни бази данни, съобразно необходимата им за изпълнение и управление на конкретните функции, които са им възложени. Обменът на информация се извършва на база документооборот, на хартиен носител или по електронен път.

За правилното планиране на дейностите по управление на отпадъците е необходима пълна и коректна информация за количествата и състава на образуваните отпадъци в общината, както и ефективна комуникация между всички участници в регионалното управление на отпадъците.

Изводи и препоръки:

- Общината, съгласно Наредба №1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците по които се предоставя информация с отпадъци е определена като задължено лице, което следва да предоставя информация, свързана с управлението на отпадъците;
- Създадената организация за събиране, обработване и предоставяне на информация във връзка с нормативните изисквания е ефективна за изготвяне на анализи и вземане на решения за управление на отпадъците.
- Необходимо е да се увеличи обемът на информацията, която се събира в общината, например информация за обектите, които генерират големи количества хранителни биоотпадъци, както и за зелени площи в населените места и квартали от които се генерират зелени отпадъци. В събиране на информацията могат да се включат и обектите на територията на общината, които събират разделно МРО;
- Основен проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци самостоятелно. Това са лица, които са сключили договори с фирми и/или организации и предават отпадъците си директно на тях. Тези отпадъци влияят върху дейността на общината, тъй като при липса на информация за тях не може да се определи точно количество на образуваните отпадъци. В този случай при изчисляване на целите, същите няма да бъдат точни и коректни. Към момента тези лица не са задължени да предоставят информация на общината.

8. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 – 2028 г. в община Левски е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

8.1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на община Левски в периода 2021 – 2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2016 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Плевен за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност)². В следващата таблица е представен броя на население за област Плевен и община Левски за периода 2016 – 2020 г., според данни на НСИ.

Таблица 23 Население на община Левски за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Област Плевен	248138	244209	240380	236305	233438
Община Левски	18149	17742	17455	17057	16891

Източник: НСИ

Съгласно данни на НСИ, в община Левски за предходните 5 години се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението. За предходни 5 години (периода 2016 – 2020 г.) населението на общината е намаляло с 1258 лица, или 7%. Средно населението на общината намалява с 251 лица на година.

Към настоящият момент, относителния дял на населението на община Левски, спрямо населението на област Плевен е 7,2 %. При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на община Левски през следващите години да продължи плавно да намалява.

В следващата таблица е представена информацията относно официалната прогноза за населението на НСИ за област Плевен за периода 2020 – 2035 г., както следва:

Таблица 24 Демографска прогноза за населението на област Плевен за периода 2020 - 2035

година	2020	2025	2030	2035
Област Плевен	236 583	223 127	210 529	198 978

Източник: НСИ

За периода 2020 – 2025 г. населението на област Плевен се очаква да намалее с 13 456 лица или с 6% или 1.2 % на година, т.к. населението на областта следва да намалява средно с 2690 лица годишно. Позовавайки се на горната статистика за населението на община Левски за периода 2021 – 2028 г., получаваме:

Таблица 25 Демографска прогноза за населението на община Левски за периода 2021 - 2028

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
население	16 689	16 489	16 292	16 097	15 904	15 714	15 526	15 340

² Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развитие

8.2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица.

По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена въз основа на следните допускания:

- *Налични данни:* използвани са данни за населението на общината по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислени на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Левски по години;
- *Използвани данни за прогнозата:* брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване за периода 2016-2020 г., изчислени на база на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Левски по години;
- *Хипотеза на прогнозата:* определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

В следващата таблица е представена информация за нормата на натрупване, съгласно данни от НСИ за населението и количеството отпадъци в община Левски за периода 2016 – 2020 г. в община Левски:

Таблица 26 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016 - 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
кг/жител/год	278.30	180.30	144.42	189.56	255.16

Определяне на норма на натрупване на жител на година

Средната норма на натрупване на жител на община Левски се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2020 г. при увеличение от 1% годишно. Това увеличение се обосновава от нарастващият икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква мерките по предотвратяване образуването на отпадъци да бъдат възпиращ фактор.

В съответствие с горната обосновка, прогнозната норма на натрупване в община Левски по години за периода 2021 – 2028 г. е както следва:

Таблица 27 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г.

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
кг/жител/год	257,71	260,26	262,81	265,36	267,91	270,46	273,01	275,55

8.3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в следващата таблица:

Таблица 28 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2027 г.

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
тона	4300	4291	4281	4271	4260	4250	4238	4226

За изчисление на прогнозния морфологичния състав на отпадъци са извършени следните допускания: морфологичния състав остава постоянен, а количествата от всеки вид отпадък се променят в зависимост от промяната на нормата на натрупване и броя на населението. Резултатите от прогнозата са представени в следващата таблица:

Таблица 29 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Левски

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
количество	4300	4291	4281	4271	4260	4250	4238	4226
хранителни	211.84	211.40	210.90	210.41	209.87	209.3773	208.79	208.19
хартия	64.56	64.43	64.28	64.13	63.96	63.81	63.63	63.45
картон	142.96	142.66	142.33	142.00	141.63	141.30	140.90	140.50
пластмаса	414.86	413.99	413.03	412.06	411.00	410.04	408.88	407.72
текстил	220.94	220.47	219.96	219.45	218.88	218.37	217.75	217.14
гума	78.66	78.50	78.32	78.13	77.93	77.75	77.53	77.31
кожа	71.85	71.70	71.53	71.37	71.18	71.01	70.81	70.61
градински	350.18	349.45	348.63	347.82	346.92	346.11	345.13	344.15
дървесни	23.49	23.44	23.38	23.33	23.27	23.21	23.15	23.08
стъкло	116.26	116.02	115.75	115.48	115.18	114.91	114.59	114.26
метали	39.81	39.72	39.63	39.54	39.44	39.34	39.23	39.12
Инертни > 4 см	267.72	267.15	266.53	265.91	265.22	264.60	263.86	263.11
опасни	26.68	26.63	26.57	26.50	26.43	26.37	12.58	26.22
други	256.18	255.64	255.04	254.45	253.79	253.20	252.48	251.77
ситна фракция < 4 см	2014.01	2009.79	2005.11	2000.43	1995.28	1990.59	1984.97	1979.35

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в общината до 2028 г., както следва;

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------

население, бр.	16891	16 689	16 489	16 292	16 097	15 904	15 714	15 526	15 340
общо биоотпадъци т/год	443.47	585.51	584.29	582.91	581.56	580.06	578.69	577.07	575.42
Хранителни т/год	160.45	211.84	211.4	210.9	210.41	209.87	209.37	208.79	208.19
Градински т/год	265.23	350.18	349.45	348.63	347.82	346.92	346.11	345.13	344.15
Дървесни т/год	17.79	23.49	23.44	23.38	23.33	23.27	23.21	23.15	23.08
норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	9.47	12.69	12.82	12.94	13.07	13.19	13.32	13.44	13.57
норма на натрупване градински/дървесн и кг/ж/год	16.75	22.39	22.61	22.83	23.05	23.27	23.5	23.72	23.93

За целите на програмата е необходимо и изготвяне на прогнози, които са от типа целеви прогнози, например разделното събиране на отпадъци по източници.

На първо място, това е прогнозиране на количествата рециклируеми отпадъци от хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло. При изготвяне на анализа са отчетени данните от съществуващата ситуация относно отделените отпадъци на територията на РСУО Левски/Никопол от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (дялово разпределение на община Левски за периода 2016 – 2020 г.)

година	2016	2017	2018	2019	2020
Хартия и картон	26,42 т.	35,7	32,94	57,19	77,53
Пластмаса	63,24 т.	91,95	68,42	93,39	106,16
Метали	14,62 т.	19,93	14,26	21,69	24,96
Стъкло	21,31 т.	38,32	31,63	44,99	40,58
Общо	125,59 т.	185,9	147,25	217,26	249,23

Източник: Община Левски

Прогнозните количества за отделените отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали за територията на община Левски е извършено на база процентното увеличение наблюдавано през годините, като за базова година се приема 2020 г. и е както следва:

Таблица 30 Прогнозни отсортируеми количества от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хартия и картон	85.28	93.80	103.18	113.50	124.85	137.34	151.07	166.18
Пластмаса	116.76	128.43	141.27	155.40	170.94	188.04	206.84	227.53

Метали	27.45	30.19	33.21	36.535	40.18	44.20	48.62	53.49
Стъкло	44.63	49.09	54.00	59.40	65.34	71.87	79.06	86.97
Общо	274.12	301.53	331.68	364.85	401.33	441.47	485.61	534.18

В обхвата на програмата за управление а отпадъците са изготвени и следните прогнози:

8.4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени

Предотвратяване още във фазата на проектиране т.е преди производството

Образуването на отпадъци може да бъде предотвратено още в производствения етап чрез подобряване на ресурсната ефективност, използване на процеси, при които се генерират по-малко отпадъци и разработването на иновации в продуктите и услугите. Предотвратяването по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на взимане на техническите решения при проектирането. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на стратегическите показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на материали, използващи по-малко материали.

През етапа на дистрибуция отпадъците могат да бъдат предотвратени например чрез добро планиране на доставки и запаси, маркетингови стратегии за намаляване на отпадъците, включително избягване на оферти от типа “Купуваш едно, получаваш две!”, чрез които се насърчава закупуването, например на ненужни храни.

Предотвратяване образуването на отпадъците от хартия и други офис консумативи

Първите стъпки за предотвратяване и намаляване на изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, към които общината има възможно за пряко въздействие – училища, детски градини, общински сгради, административни и общински обекти, където е възможно образуването на отпадъци от кашони, офис консумативи, офис хартия и др. Примерни мерки могат да бъдат:

- Замяна на стари принтери с нови, които печатат двустранно;
- Инструкции за пестене на хартия в офисите и общинските учреждения;
- Употреба на електронна комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използване на информационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. при предоставяне на услуги и информация за гражданите.

Друг начин за предотвратяване на хартиените отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, например чрез следните стратегии:

- Поставяне на лепенки на пощенските кутии („без реклами“) за да се избегне нежеланата реклама;

- Провеждане на информационно-образователни кампании, които да са насочени не само към домакинствата, но и към персонала на компании (търговски вериги), които предоставят брошури, каталози, промоции и т.н.

Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Хранителните отпадъци представляват все по-голям проблем в Европа. Производството, дистрибуцията и складирането на храни са свързани с използването на природни ресурси и оказват влияние върху околната среда. Изхвърлянето на храна, която все още е годна за консумация, увеличава това въздействие и води до финансови загуби за потребителите и икономиката. За да бъде постигната промяна на поведението на гражданите относно изхвърлянето на хранителните отпадъци са необходими кампании за повишаване на осведомеността, както и разпространението на добри практики за предотвратяване на генерирането на хранителни отпадъци. Освен това хранителните отпадъци имат съществен социален аспект: даряването на храна, която все още е годна за консумация, но по логистични или маркетингови причини не може да бъде продавана, следва да бъде улеснено.

В някои европейски държави са създадени т. нар. „банки за храна“, при които хранителните продукти от индустрията или търговските вериги на дребно се дарява на бедни хора и/или на благотворителни организации. В Португалия например през 2011 г. стартира пилотен проект, с който местните власти провеждат обучения на ресторантите, относно повишаване на осведомеността на клиентите и най-добри управленчески практики за съхранение на храни, с цел да се намали количеството на хранителните отпадъци по цялата производствена линия от покупката на хранителни стоки до приготвянето на храна.

Предотвратяване отпадъците от пластмасови продукти за еднократна употреба

Считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки на ЕС, забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Предприетите мерки гарантират, че до 2026 г. ще се постигне количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. Мерки, които могат да се предприемат за намаляване на пластмасово продукти за еднократна употреба са например:

- в общински сгради, училища, детски градини и др., единични с дозатори (напр, сапуни, бутилки и др.) могат да бъдат заменени с бутилки/дозатори за многократна употреба;
- насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички чрез провеждане на разяснителни кампании сред населението;

В Италия, (Регион Пиемонте) в по-големите търговски вериги са въведени субсидирани дозатори за перилни препарати, придружени от разбираема информационна

кампания, насочена към намаляване на образуването на отпадъци от опаковки чрез насърчаване на клиентите да пълнят бутилки за перилни препарати.

8.5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба

Удължаването на живота на продуктите, повторното използване на продукти и техните компоненти, както и преработката, са ключов елемент на кръговата икономика. При повторната употреба се съхраняват физическите характеристики на суровините, както и енергията, вложена в продуктите и техните съставни части. Отраслите на повторното използване и поправката са трудоемки и като такива допринасят за създаването на работни места.

За да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба е подходящо и целесъобразно да бъдат създадени центрове за поправка и подготовка за повторна употреба на ненужни предмети/вещи на територията на общината. Тези центрове могат да се поддържат съвместно със социални предприятия при които да бъдат поправяни:

- мебели, битови предмети, електроуреди, текстил, книги, детски играчки, обувки и др, с което да бъдат дарявани на хора в неравностойно положение, социално слаби семейства и/или деца лишени от родителска грижа.

Базарите за обмен на употребявани вещи също са подходящи мерки, които общината може да изпълнява, на които да бъдат предлагани детски дрешки и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др. Събраните средства от базарите могат да подмогат създадените центрове или да бъдат дарявани благотворително.

Обществените нагласи и обучения са третия важен фактори – всички общински инициативи за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастните, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици.

9. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Левски е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и

целите за управлението на отпадъците в Община Левски, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

СИЛНИ СТРАНИ

- ✓ Наличие на организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО във всички населени места от общината;
- ✓ Действащо Регионално депо за неопасни отпадъци - Левски/Никопол, в което се експлоатира инсталация за сепариране и компостиране;
- ✓ Общината предоставя услуги по управление на специфични потоци отпадъците – организации за разделно събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. отпадъци от опаковки;
- ✓ Община Левски е осигурила разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане, в изпълнение на изискванията на чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО.
- ✓ Община Левски е изпълнила цели в изпълнение на изискванията на чл. 31, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУО.
- ✓ Установена е практика за налагане на законодателство, посредством контролно звено по управление на отпадъците;
- ✓ Разработени са необходимите програми, наредби и други нормативни документи, които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществени проблеми.
- ✓ Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността за вземане на решения, свързани с управлението на отпадъците – процедури по публични обсъждания, предоставяне на информация чрез различни медии, интернет и др.

СЛАБИ СТРАНИ

- ✓ Недостатъчна активност на гражданите и неправителствените организации в началните фази на планиране и проектиране на съоръжения и дейности по управление на отпадъци;
- ✓ Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци;
- ✓ Липса на цялостна система за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците;
- ✓ Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения;
- ✓ Липса на достатъчно точна и надеждна информация за ОСР;

- ✓ Няма обособен отдел, чиито служители да са ангажирани само с управлението на отпадъците;
- ✓ Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейностите по управление на отпадъците;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- ✓ Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти;
- ✓ Развитие на системите за разделно събиране на МРО;
- ✓ Прилагане на регионален принцип на управление на зелените биоотпадъци;
- ✓ Промяна на обществените нагласи за намаляване образуването и ефективно управление на отпадъците.
- ✓ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъци;

ЗАПЛАХИ

- ✓ Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на високите изисквания на ЕС и набелязаните цели;
- ✓ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината;
- ✓ Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината;
- ✓ Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението, съобразно промени в националното законодателството и законодателството на ЕС.

10. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АЛТЕРНАТИВНИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Левски за периода 2021-2028 г. са направените изводи от анализа на състоянието за управление на отпадъците на територията на общината, препоръките и SWOT анализът, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите. В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: *„Население и бизнес на община Левски, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

Тези цели са в синхрон със Националния план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.

Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма е, целите да бъдат изпълнени чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинската администрацията в град Левски. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г.:

Цел	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

11. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 19, АЛ. 3 ОТ ЗУО

В следващата таблица е представен план за дейностите по управление на отпадъците в съответствие с чл. 52, ал. 5 от ЗУО, включващ необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета, регламентирани в Глава втора, Раздел III от ЗУО.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
Участие в Регионално сдружение в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО.	Административна	постоянен	чл.24. ал.2 от ЗУО	НП	Регионално сдружение Общински съвет Левски
Осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор на територията на РСУО Левски/Никопол.	Административна	постоянен	чл.26, ал.1, т.10 от ЗУО	НП	Регионално сдружение Община Левски
Определяне на реда и начина за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общини – членове на регионално сдружение)	Административна/ Експертна	постоянен	чл.26, ал.1, т.8 от ЗУО	Собствени средства	Кметове на общините включени в РСУО Община Левски
Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Левски
Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Левски
Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Община Левски
Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	Община Левски

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Левски	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	Община Левски
Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Левски най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	Община Левски
Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	Община Левски
Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	Община Левски
Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	Община Левски
Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Община Левски
- Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет, средства от ПУДООС	Община Левски
Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Община Левски

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;					
Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	Община Левски
Осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	Община Левски
Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	Община Левски
Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	Община Левски
ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
Назначаване на допълнителни служители в общинската администрация, вкл. на служители занимаващи се основно с управлението на отпадъците	Административна	Постоянен	-	Общински бюджет, Програми за осигуряване на заетост	Община Левски
Запазване на високото ниво на квалификация на служителите чрез системи от обучения, вкл. на новопостъпващите в сектора	Административна	Постоянен	-	Общински бюджет, Държавен бюджет, ЕС и структурни фондове	Община Левски

12. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ

За да се постигнат стратегическите цели, заложиени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящият раздел.

Всяка от подпрограмите е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически и оперативни цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методически указания за разработване на програми за управление на отпадъците.

Някои от мерките имат т.нар хоризонтален характер, т.е те допринасят за постигането не само на целите на конкретната програма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ПШПОО)

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО
ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към

предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).

- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.
- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „**хранителни отпадъци**“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван

резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ПППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	1. Насърчаване на домашното компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	15	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	Община	Домакинства
СЦ 1	2. Повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъците;	10	Бюджет на община,	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Информационни кампании	Брой проведени информационни кампании	Община	Домакинства
СЦ 1	3. Разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини	Съгласно проект	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Община	
СЦ 1	4. Намалване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление“	5	Бюджет на общини, „Програма за техническа помощ 2021-2027“	12/2028	Мерките за „електронно управление“ са реализирани в пълен обхват	Изпълнени проекти за електронно управление	Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	Общини	Държавни и общинска администрация

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	5. Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	5	Бюджет на общините, програми	12/2022 - 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове/изпълнени мерки за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	Всички общински звена са разработили планове и прилагат мерки от тях	Община	Общински звена
СЦ 1	6. Разработване на проекти за финансиране на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.	2	Бюджет на общините	01/2021 - 12/2028	Финансово подпомагане на общината за реализация на проекти за ПОО като част от финансирани мерки за подобряване управление на отпадъците	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Всички одобрени проекти са изпълнени в срок	Община	Общински звена, НПО
СЦ 1	7. Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински	1	Бюджет на общините	12/2021	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с оглед диференцирането	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам -	Община	Лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегиче ска цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансир ане	Срок за реализац ия (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
	уреди и пр.) и оттам и до ПО, респективно в програмите на общините да се предвиди такава мярка/					им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	до прилагане на политиките за ПО		
СЦ 1	8. Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО	5	Бюджет на общини	01/2021-12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община	НПО, медии, други
СЦ 1	9. Включване в информационните кампании на организациите за МРО по схемата за разширена отговорност на производителя на въпросите за ПО	-	В рамките на ежегодните бюджети за информационни кампании на организациите	Ежегодно до 2028 г.	Проведени информационни кампании от ОО с включена тематика за ПО	Брой реализирани информационни кампании с включени темите за ПО от всяка от организациите за МРО	Всички организации за МРО ежегодно за периода на програмата включват в информационните си кампании въпросите за ПО	Организации за МРО	Училища, община, медии
СЦ 1	10. Продължаване и разширяване на участието на НПО, училища и общини в	2	Бюджет на общини	Ежегодно до 2028	Разширяване познанията на гражданите и на	Брой организации, участвали в	поне 2 организации от общината ежегодно участват в	Община	РИОСВ, училища, други администрации, НПО, бизнес организации

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегиче ска цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансир ане	Срок за реализац ия (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
	Европейската седмица за намаляване на отпадъците				обществото като цяло за ползите от ПО и начините за прилагане на действия в ежедневието в дома и на работното място	ежегодно в Европейската седмица за намаляване на отпадъците	европейската седмица за намаляване на отпадъците		
ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 1	11. Осигуряване на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци	1	Бюджет на община	2021	Събрана и докладвана към ЕК информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Брой изпратени въпросници	2 бр. изготвени доклада	Община	Общински звена, браншови асоциации и сдружения на производители и търговци на храни
СЦ 1	12. Изготвяне и прилагане на планове от общината за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	0	Общински бюджете, програми	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	Общини	Общински звена
СЦ 1	13. Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и	2	Бюджет на община в т.ч.	01/2021-12/2028	Гражданите и бизнеса са запознати с	Брой реализирани	До края на програмата са проведени поне	Община	НПО, медии, други

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
	предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти		отчислени я по чл.64 от ЗУО, Европейски и програми		ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	кампании на общинско ниво	четири кампании на общинско ниво		
СЦ 1	14. Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	200	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	01/2022-12/2026	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	Общини	Общински звена, юридически лица със стопанска цел
СЦ 1	15. Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	0	"Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027	01/2021-12/2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване даряването на храни	В проекта на " Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 е включена мярка за финансиране дейността на организация/и в сферата на	" Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 г. е сключила договор за безвъзмездна финансова помощ с организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на	МТСП	Българска хранителна банка; други организации, които имат капацитет и значителен опит с дейности по събиране и даряване на храни преди изтичане срока на годност

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
						даряване на храни преди изтичане срока на годност, възможно с директен бенефициент Българска хранителна банка	годност, вкл. широка информационна кампания		
СЦ 1	16. Прилагане в пълен обхват на възможностите за даряването на храни, които са предоставени на европейско ниво с оглед преодоляване на бариерите за даряване на храни чрез механизмите за прилагане на ДДС	0	Бюджет на МФ	12/2021	Увеличаване даряването на храни преди изтичането на срока на годност и намаляване на хранителните отпадъци	Изготвен проект на указания/нормативни промени за премахване на бариерите, свързани с ДДС	Одобрени указания/нормативен акт, чрез които са премахнати бариерите за даряване на храни преди изтичането на срока на годност	МФ	Община, неправителствени организации

*Бюджетът е индикативен

**ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА
ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ
НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ**

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълняват посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълняват задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите

отпадъци

- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.
- Разработени, одобрени и финансирани проекти по ОПОС в рамките на последните два програмни периода. С реализацията на проектите за регионални системи по ОПОС 2007-2013 г. са изградени и 11 сепариращи, 18 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 1 инсталация за анаеробно разграждане на хранителни отпадъци. По ОПОС 2014-2020 г. са подписани договори и в процес на изграждане са 35 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 3 броя анаеробни инсталации. След тяхното изграждане и въвеждане в експлоатация в страната ще функционират 53 инсталации за компостиране за зелени отпадъци и 4 инсталации за анаеробно разграждане.
- Над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г. Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати 207 общини.
- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят допълнителни модули за стабилизиране на биоразградимата фракцията към инсталациите за сепариране, е представен в Приложение 6 към НПУО 2021 – 2028 г.

РСУО Левски е в индикативен списък на РСУО (Приложение 8 към НПУО 2021-2028 г.), в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранително отпадъци.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	17. Доизграждане/надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци – вж. т.47	2 000	Програма за околна среда 2021-2027 г	01/2022-12/2028	Осигурена необходима инфраструктура за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци със стабилизиране на биоразградимата фракция и рециклиране на разделно събрани битови отпадъци	Изготвено и подадено проектно предложение и сключен договор	Изградена инсталация	Община от РСУО	МОСВ, УО на ПОС, Регионално сдружение на общините от региона.
СЦ 2	18. Изграждане на общински площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители. – Изпълнение на проект за изграждане на площадка за събиране и третиране на битови и строителни отпадъци в община Левски.вж. т. 21 и т. 32	Съгласно проект	Програма за околна среда 2021-2027 г., общински бюджет	01/2022 - 12/2024	Изградена площадка в общината, даваща възможност на населението да предава безвъзмездно разделно събрани отпадъци	Брой изградени площадки	Във всички населени места над 10 хил. жители има изградени площадки за предаване на разделно събрани отпадъци	Община	УО на ПОС
СЦ 2	19. Създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или	100	Програма за околна среда 2021-2027 г.,	01/2022 - 12/2025	Създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Брой изготвени проекти; брой	Брой създадени центрове за подготовка за	Община	юридически лица със

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	друг начин за предотвратяване на отпадъците		общински бюджет			изпълнявани проекти	повторна употреба и поправка		стопанска цел
СЦ 2	20. Изготвяне от общините на общински/регионални програми за управление на отпадъците, съответстващи на НПУО 2021-2028 г.	20	Бюджет на общината	12.2021	Общините разполагат с управленски документ като важен инструмент за планиране и провеждане на общинската политика за управление на отпадъците	Общините са изготвили задания за разработване на програмите	Програмите са одобрени от Общинските съвети	Общини	Местни НПО, бизнес и др.
СЦ 2	21. Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци	10	ПОС 2021-2027, общински бюджет	01/2022-12/2028	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор с бенефициенти	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Общини, РСУО	УО на ПОС
СЦ 2	22. Широко информирание на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	1	Общински бюджет	01/2022 - 11/2028	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикуване на интернет страницата на общината информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци до 12.2021 г. и актуализирането и	Публикуване на интернет страниците си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	Общини	
СЦ 2	23. Въвеждане от общината в Наредбата по чл.22 от ЗУО на нормативно изискване административните, стопанските, търговските и	0,5	Общински бюджет	01/2021-11/2027	Въведени от общината нормативни изисквания административните, стопанските, търговските и др.подобни обекти в населени	Въведени нормативните изисквания в Наредбите си по	Въведени нормативните изисквания в Наредбите си по чл.22 от ЗУО	Общини	

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	др.подобни обекти в населени места над 10 000 жители да събират разделно най-малко отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, стъкло и зелени биоотпадъци и да сключат договори за предаването им с лица, притежаващи регистрационен/разрешителен документ по ЗУО за осъществяване на съответната дейност; практическо прилагане на изискването и осъществяване на непрекъснат контрол от общините				места над 10 000 жители да събират разделно най-малко отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, стъкло и зелени биоотпадъци и да сключат договори за предаването им с лица, притежаващи регистрационен/разрешителен документ по ЗУО за осъществяване на съответната дейност	чл.22 от ЗУО до 12.2021 г.			
СЦ 2	24. Извършване на проверки от общинските контролни органи за спазване на изискванията от административните, стопанските, търговските и др.подобни обекти в населени места над 10 000 жители да събират разделно най-малко отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, стъкло и зелени биоотпадъци и да сключат договори за предаването им	1	Общински бюджет	01/2021-11/2028	Извършени проверки от общинските контролни органи за спазване на изискванията от административните, стопанските, търговските и др.подобни обекти в населени места над 10 000 жители да събират разделно най-малко отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, стъкло и зелени биоотпадъци и да сключат договори за предаването им	Брой проверки, извършени от общинските контролни органи; брой наложени глоби; приходи от наложени глоби	Административните, стопанските, търговските и др.подобни обекти в населени места над 10 000 жители събират разделно най-малко отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, стъкло и зелени биоотпадъци и сключат договори за предаването им	Общини	

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	25. Провеждане от общината на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинските програми за управление на отпадъците	1	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027"	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Проведена поне една информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци на година	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	Общини	
СЦ 2	26. Ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от хартия и други материали (напр. в края и в началото на учебната година)	1	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Проведени поне две кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци в годината	Провеждат се ежегодни информационни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	Общини	Училища, НПО, ОО
СЦ 2	27. Създаване и поддържане от общината на електронни регистри на търговските, административните, стопански и други подобни обекти в населени места над 10000 жители, които трябва да събират разделно отпадъците си и да сключват договори за предаването им	0	Общински бюджет	12/2025	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общините	Създаден и поддържан регистър	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол от общините по нормативната уредба за управление на отпадъците	Общини	
СЦ 2	28. Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината за изпълнение на изискванията на общинските	2	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната	Осъществена контролната дейност по управление на отпадъците на	Общини	

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	наредби за управление на отпадъците относно разделното събиране и подготовката за повторна употреба на битовите отпадъци					уредба за управление на отпадъците	основата на детайлно разработен план и отчетат изпълнението на годишните цели за контролната дейност на основата на годишния план		
СЦ 2	29. Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки	5	Общински бюджет	12/2023	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Техническото оборудване е повече спрямо 2020 г.	Общини	
СЦ 2	30. Изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците - НИСО	-	Бюджет на МОСВ	06/2023 - 12/2028	Повишена информираност на населението и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците	Мерките се изпълняват съгласно Плана за действие към стратегията	Превръщане на обществеността в ключов фактор при управлението на отпадъците	МОСВ	Общини; НПО; медии
СЦ 2	31. Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината	1	Общински бюджет	01/2022	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Общини	

*Бюджетът е индикативен

**ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА
РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ
ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И
РАЗРУШАВАНЕ**

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г. Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.
- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насоки.
- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по подпрограмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

План за действие на Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	32. Реализация на проект за подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Вж. т.18	Съгласно проект	ПОС 2021-2027 – финансови инструменти	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Изградена система, съоръжение и инсталация	Община	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	33. Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	4	Общински бюджет	01/2021-12/2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност на компетентните органи са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община	Възложители на инвестиционни и проекти
СЦ 2	34. Включване в тържните документи за строителство на сгради на изискването за влягане в	0	Бюджет на възложителите	12/2028	В строителството на сгради се	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Община, когато е възложител на	Строители

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
	строежите на рециклирани строителни материали		на обществени поръчки		влагат рециклирани строителни материали			обществени поръчки	
СЦ 2	35. Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	При ремонтите на пътища се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -3%	2028 - 3%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Строители
СЦ 2	36. Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Строители
СЦ 2	37. Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Строители

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от опаковки</u>	<p>До 2025 г.:</p> <p>65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч.</p> <p>Пластмаси: 50%</p> <p>Дърво: 25%</p> <p>Черни метали: 70%</p> <p>Алуминий: 50%</p> <p>Стъкло: 70%</p> <p>Хартия и картон: 75%</p> <p>До 2030 г.:</p> <p>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.:</p> <p>Пластмаси: 55%</p> <p>Дърво: 30%</p> <p>Черни метали: 80%</p> <p>Алуминий: 60%</p>

Група МРО	Цели
	Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
<u>ИУМПС</u>	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
<u>ИУЕЕО</u>	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
<u>Отпадъци от отработени масла</u>	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
<u>Отпадъци от гуми</u>	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
<u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
<u>Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
<u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u>	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ2	38. Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно ОО и МРО	2	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община	ОО
СЦ 2	39. Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУТ и изготвяне на годишна справка за количества отпадъци			Ежегодно	Прозрачност и информиране на обществеността относно управлението на МРО	Публикуване на информация	Информиране на населението	община	ОО
СЦ 2	40. Сключване на договори за разделно събиране на ОО и МРО;	-	-	2021 – 2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Сключен договор	Повишаване количествата разделно събрани отпадъци от опаковки и МРО.	Община	
СЦ 2	41. Оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО		Фирма или организация	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите	Община	ОО

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					събрани отпадъци				
СЦ 2	42. Увеличаване на контрола от страна на общината, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места			2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община	
СЦ 2	43. Уведомяване на обществеността за лицата, притежаващи разрешителен документ за извършване на дейности по събиране, съхранение и оползотворяване на МРО.			Постоянен	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Уведомяване на обществеността	Уведомяване на обществеността	Община	РИОСВ, фирми притежаващи разрешителен документ;
Управление на опаковките и отпадъците от опаковки									
СЦ2	44. Въвеждане от общината в наредбата по чл.22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/глоби	1	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Разработване на конкретни механизми за общината;	Всички задължени търговски и други подобни обекти прилагат изискванията за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Община	Търговски и други подобни обекти
СЦ2	45. Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за	0	Бюджет на организациите,	2021-2028	Предотвратени количества	Планирани мерки за	Изпълнени мерки за предотвратяване на	Общини	Бизнес организации

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЕВСКИ | 2021 – 2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
	прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара		поели доброволно ангажимента		отпадъци от опаковки	предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	отпадъци от опаковки от бизнеса		и (търговски обекти и др.)
СЦ2	46. Провеждане на информационни кампании/обучение сред училищата, детските градини и общинските звена за разделното събиране на ОО и МРО на територията на общината	2	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община	ОО

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол и трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

Оперативна цел

Намаляване на количествата на депонираните битови отпадъци и увеличаване дела на рециклираните и оползотворените такива;

Мерки

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и "меки" мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките“ мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ									
СЦЗ	47. Доизграждане/надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци – вж.т.17	10	Програма за околна среда 2021-2027 г.	01/2022-12/2028	Осигурена необходима инфраструктура с цел намаляване на количеството депонирани битови отпадъци в общината	Изградени инсталации	Намалено количество депонирани битови отпадъци и постигнати цели към 2030/2035 г.	Общини, част от РСУО	МОСВ
СЦЗ	48. Изпълнение на етап „биологична рекултивация“ от проекта за закриване и рекултивация на старото депо на гр. Левски	Съгласно проект	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет	Съгласно проект	Рекултивирано общинско депо, съгласно нормативните изисквания		Изпълнение на етап „биологична рекултивация“	Община	ПУДОС
СЦЗ	49. Мониторинг и следексплоатационни грижи на общинското депо на община Левски	Съгласно плана за мониторинг	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет	Постоянен	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на закритото общинско депо	Информираност на населението за закриване на депото	Създадена организация за контрол	Община	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ									
СЦЗ	50. Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места	20	Общински бюджет	Постоянен	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентирани замърсявания	% или брой намаление нерегламентирани замърсявания	Община	

*Бюджетът е индикативен

13. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

13.1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- *Националния план за управление на отпадъците 2021-2027 г.*

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО ще осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националният план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО
- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- *Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67.25 от 02.12.2020 г.*

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „Да преобразим света“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 стъпва на нарочен Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към Европейския съюз, целящ да идентифицира ключовите проблемни области и пропуски в политиките за развитие на страна, обсъден със социално-икономическите партньори в рамките на Икономическия и социален съвет и Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Тази детайлизирана версия на Националната програма за развитие: България 2030 стъпва върху визията, целите и приоритети за социално-икономическо развитие на България в периода 2021-2030 г., одобрени с Решение на Министерски съвет №33 от 20.01.2020 г. В документа подробно са разписани областите на въздействие, които ще бъдат обект на целенасочени интервенции до 2030 г., подредени по приоритети (13 приоритета) и подприоритети и съпътствани от индикатори за резултат, индикативен финансов ресурс, източници за финансиране и съотносими цели за развитие на ООН.

13.2. Координация с програмни документи на община Левски

Програмата за управление на отпадъците на община Левски 2021-2028 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината. Целите и мерките в настоящата Програма са синхронизирани и съобразени с ключови общински програмни документи.

14. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

14.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Община Левски е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от гл. експерт - функция „Екология, озеленяване и чистотат“ (ЕОЧ) на Община Левски. В областта на екологията се разработват планове, програми и др., в които пряко участие вземат: Дирекция “ТиА”, в т.ч.гл.. експерт, функция „ЕОЧ и м. експерт „озеленяване“ на Общината.

14.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението

- Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
- Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година

4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата

5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

14.3.Процедура по актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Община Левски, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне

на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

Приложения към Програмата:

1. Списък на отпадъците, извън обхвата на ЗУО;
2. Списък на използваните ресурси материали за разработване на програмата;